

SISEMINISTEERIUM
Estonian Ministry of the Interior

IDA-VIRUMAA TEGEVUSKAVA 2010-2014

Tallinn 2011

Sisukord

1.peatükk. Sissejuhatus	3
Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise eesmärgist ja vajalikkusest	3
Ettevalmistused Ida-Virumaa tegevuskava koostamiseks	7
2. peatükk. Koordineeritum hariduspoliitika Ida-Virumaal	9
Hetkeolukord	9
Lahendused:	10
3. peatükk. Koordineeritum ning konkurentsivõimet suurendav majanduspoliitika Ida-Virumaal	11
Hetkeolukord	11
Lahendused:	11
4. peatükk. Integreeritum kultuuripoliitika Ida-Virumaal	13
Hetkeolukord	13
Lahendused:	13
5. peatükk. Koordineeritum keskkonnapoliitika Ida-Virumaal	14
Hetkeolukord	14
Lahendused:	14
6. peatükk. Koordineeritum tervisepoliitika Ida-Virumaal	15
Hetkeolukord	15
Lahendused:	15
7. peatükk. Ausam ja kiirem õigusemõistmine Ida-Virumaal	16
Hetkeolukord	16
Lahendused:	16
8. peatükk. Riigiasutuste personalipoliitika Ida-Virumaal	17
Hetkeolukord	17
Lahendused:	17
9. peatükk. Riigistruktuuride planeerimine ja ümberpaigutamine Ida-Virumaale	18
Hetkeolukord	18
Lahendused:	18
10. peatükk. Tõepärasema meediakajastuse tagamine riigis toimuvast Ida-Virumaal	19
Hetkeolukord	19
Lahendused:	19
11. peatükk. Kodanikuühiskonna arendamise tagamine Ida-Virumaal	20
Hetkeolukord	20
Lahendused:	21
LISA. Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 rakenduskava	22

1.peatükk

Sissejuhatus

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise eesmärgist ja vajalikkusest

Eesti Vabariigis on tehtud erinevaid katseid hakata süsteemselt ja koordineeritult tegelema Ida-Viru maakonna probleemidega.

Ida-Virumaa on rahvaarvu suuruselt teine maakond Eestis.

Ida-Virumaal elab 165 653 elanikku. Nendest 120 365 isikul on emakeeleks vene keel, 22 694 emakeeleks on eesti keel ning 3461 isikul muu keel. 19 133 isiku kohta andmed puuduvad.¹

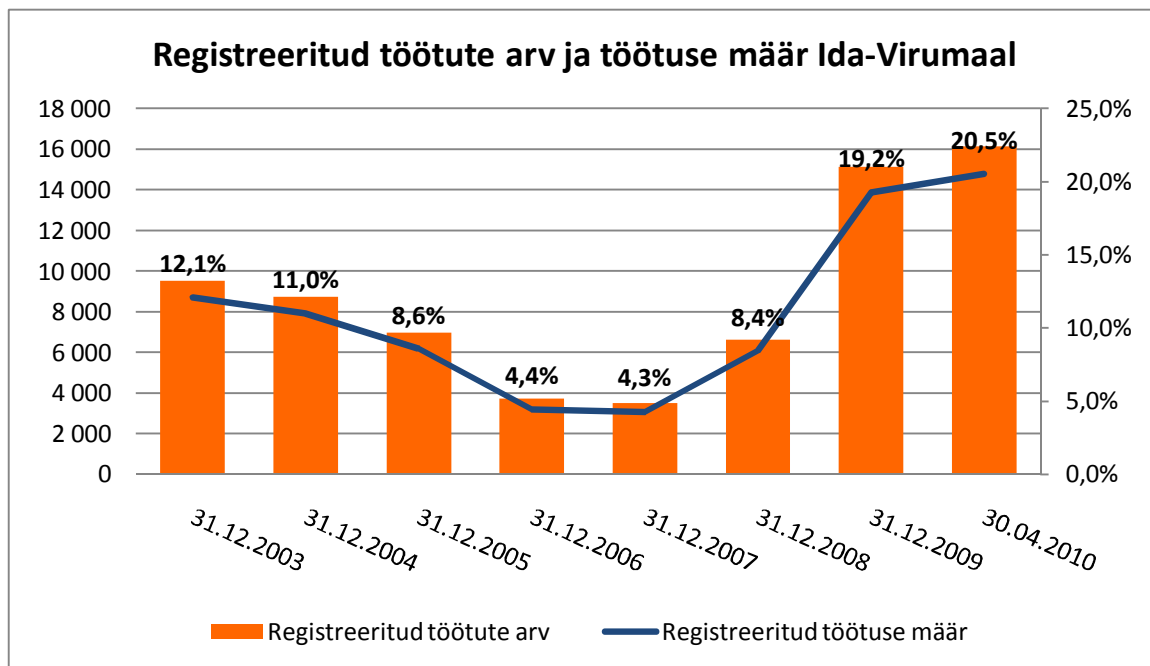
Ida-Virumaa rahvastiku dünaamika vanusegruppide kaupa on näitamas iga-aastaselt vähenemise trende. Alates 1990. aastast kuni tänaseni on Ida-Virumaa elanike arv vähenenud ca 64 000 elaniku võrra.

Ida-Virumaa tööhõiveprobleemid on kogu taasiseseisvuse aja olnud teravamad kui mujal Eestis. Regiooni ajalugu tööstuspiirkonnana ning selle tööstuse reorganiseerimine viimasel kümnel-viieteistkümnel aastal on tekitanud olukorra, kus töötus on piirkonnas suurem kui Eestis keskmiselt. Töötuse kasv suurendab omakorda sotsiaalseid pingeid, mis võivad viia kuritegevuse suurenemiseni.

Registreeritud töötute arv ja registreeritud töötute osakaal tööjõust vanuses 16 kuni pensioniiga Ida-Virumaal seisuga 30.04.2010 on kokku 16 130 inimest. Registreeritud töötuse määr regioonis on 20,5%.²

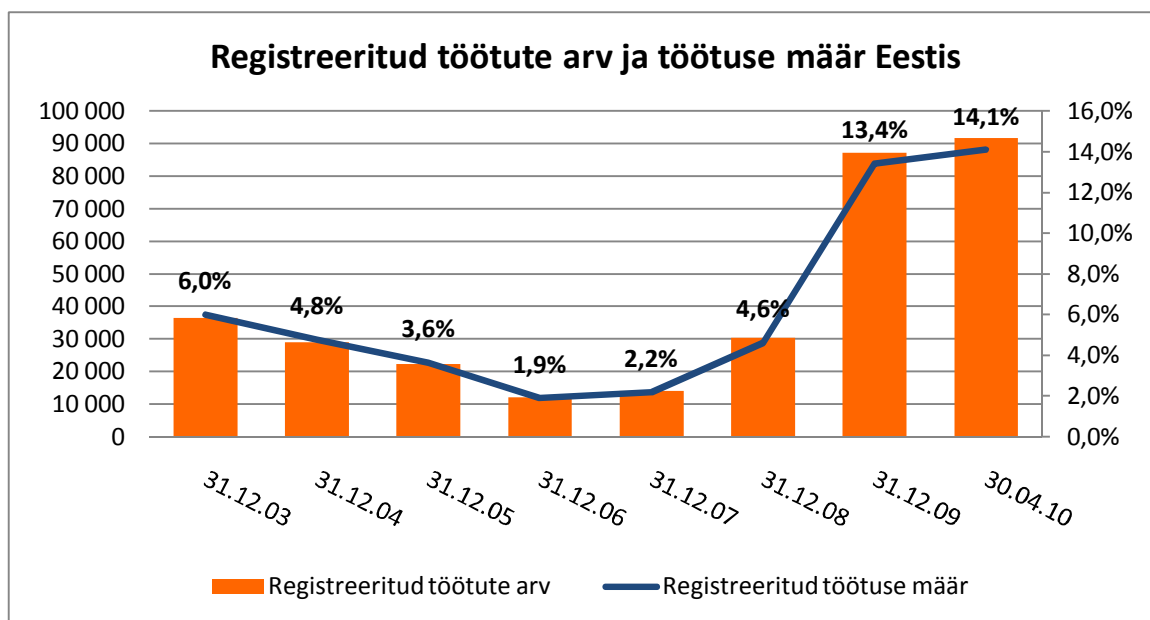
¹ Isikute emakeele andmed rahvastikuregistris seisuga 02.05.2010.

² Eesti Töötukassa andmed seisuga 30.04.2010.

Joonis 1: Registreeritud töötute arv ja töötuse määr Ida-Virumaal. Allikas: Eesti Statistikaamet

Registreeritud töötute arv ja registreeritud töötute osakaal tööjõust vanuses 16 kuni pensioniiga üleriigiline statistika seisuga 30.04.2010 on kokku 91 668 inimest. Registreeritud töötuse määr riigis on 14,1%.³

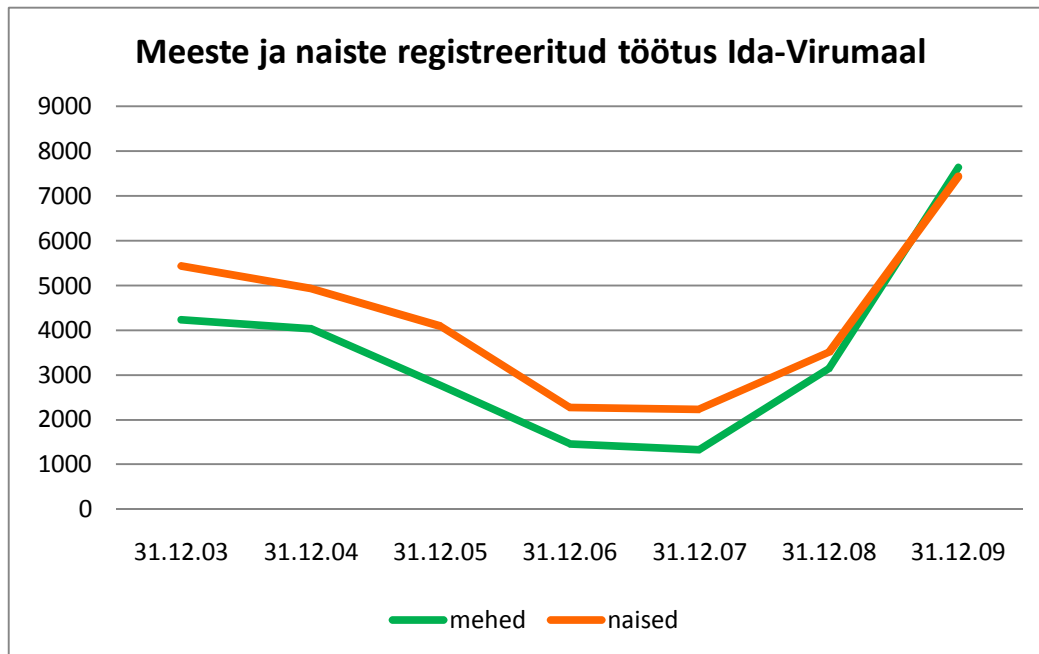

Joonis 2: Registreeritud töötute arv ja töötuse määr üleriiklikult. Allikas: Eesti Statistikaamet

³ Eesti Töötukassa andmed seisuga 30.04.2010.

Ida-Virumaa tööpuuduse probleemid erinevad mõnevõrra Eesti muude piirkondade probleemidest – rahvuslikust struktuurist tulenevalt on suur mitte-eestlaste osatähtsus, kelle keele- ja kultuuribarjäärid kitsendavad töösaamise võimalusi, samuti on töötute hulgas suhteliselt enam noori. Probleemiks on ka nii kutse- kui üldhariduse kehv tase elanikkonnal.

Ida-Virumaa registreeritud töötute soolis – vanuseline jaotus jaguneb suhteliselt võrdselt (mehed – 8044; naised – 7934).

Joonis 3: Meeste ja naiste registreeritud töötus Ida-Virumaal. Allikas: Eesti Statistikaamet

Seisuga 30.04.2010 on Ida-Virumaa elanikkonna töötute jaotus haridustasemete lõikes enim töötuid kutsekeskharidusega põhikoolibaasil (4607 isikut), üldkeskharidusega (3617 isikut), kutsekeskharidusega keskkoolibaasil (2237 isikut) ning põhiharidusega (2164 isikut).

Bakalaureuseõppe läbinud kõrgharidusega töötuid on regioonis 606 isikut. Magistriõppe läbinud 258 ning doktoriõppe läbinud töötuid on 8 isikut.⁴

Riigihalduse probleemiks on paljude avalikus teenistuses töötavate inimeste mittevastavus teenistuse nõuetele.

Ida-Viru piirkonna problemaatilisust näitab ka kuritegevuse taseme tõus. Võrreldes 2009. a 5 kuu seisuga on suurenenud isikuvastaste kuritegude arv +60 (21%) ning varavastaste kuritegude arv +306 (26%). Salakaubavedude fakte on tuvastatud käesoleva aasta 5 kuuga 226, mis on 145 rohkem kui 2009. a 5 kuuga võrreldes (179%).

Kuritegevuse taseme tõusu mõjutavad Ida-Virumaal sotsiaalsed probleemid ning teatud määral ka majanduslangusega kaasnev töötute hulga kasv.

⁴ Ida-Virumaal registreeritud töötute jaotus haridustasemete lõikes seisuga 30.04.2010. Eesti Statistikaamet.

Ida-Virumaa on Euroopa Liidu ja Schengeni õigusruumi välispiiri regioon, samuti on tegemist riigi jaoks olulise maakonnaga strateegilises ja majanduslikus plaanis.

Ida-Virumaa arengu tõhustamiseks on vajalik luua erinevaid eluvaldkondi hõlmav süsteemne tegevuskava, mille eesmärgiks on tõhustada ja parendada tänaseid tegevusi maakonnas.

Ida-Virumaa tegevuskava koostamise eesmärk on tagada maakonna tasakaalustatud areng ja ühtsed arenguprioriteedid pikemaks perioodiks.

Tegevuskava põhiolemus on suunatud piirkonna sidustuse suurendamisele ülejäänud ühiskonnaga. Muuhulgas peab tagama tööhõivest ning muudest sotsiaalsetest ja kultuurilistest tingimustest lähtuvate probleemide efektiivsema lahendamise.

Tegevuskava käsitleb kõiki maakonna arengu seisukohast olulisi tegevus- ja majandussuundi. Tegevuskava jaguneb kaheks põhiosaks – 11 peatükki süstematiseeritud prioriteetsete valdkondade ja tegevuste kirjeldamine ning rakenduskava, kus on kirjeldatud täpsed tegevused, tegevuse eest vastutaja (ministeerium) ning tegevuste täitmise ajatelg.

Sellise jaotuse eesmärgiks on tagada tegevuskava selge struktuur ning hilisem mugav kasutamine ja uuendamine.

Tegevuskavas sisalduvate tegevuste korraldamiseks ja täitmiseks peaksid valdkondlikud ministeeriumid kujundama nägemuse oma valitsemisala eelarveliste vahendite planeerimisest ja kasutamisest 2010-2014 aastate lõikes Ida-Virumaal.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 on lähtealuseks maakonna tegevust puudutavate otsuste langetamisel ning asjakohaste riiklike, maakondliku arengu kui ka tegevuskavade (sh struktuuritoetuste ja meetmete) edaspidisel koostamisel.

Ida-Virumaa tegevuskava suhestub koostatud riiklike arengu- ja tegevuskavade süsteemis toetava dokumendina.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 eesmärgiks ei ole konkureerida olemasolevate riiklike arengu- ja tegevuskavadega, vaid juhtida tähelepanu nende kitsakohtadele ja paremale omavahelisele sidustamisele.

Ida-Virumaal tuleb eristada kolme tegevuse tasandit: 1) riiklik tasand (tegevused ja funktsioonid, mis kuuluvad riigi pädevusse); 2) kohalike omavalitsuste tasand (tegevused ja funktsioonid, mis kuuluvad omavalitsuste pädevusse - kohalikud omavalitsused peavad samuti kaasa aitama Ida-Virumaa tegevuskavas toodud eesmärkide täitmisele); 3) kolmas sektor (peavad samuti kaasa aitama Ida-Virumaa tegevuskavas toodud eesmärkide täitmisele).

Ida-Virumaa tegevuskava koostamisel on lähtutud põhimõttest mitte minna liiga üksikasjadesse ning planeerida vahendeid tegevusteks, mis on realistlikud.

Tegevuskava ei kajasta üksikuid projekte, mida soovitakse Ida-Virumaal ellu viia. Ida-Virumaa tegevuskavas soovitakse tagada piirkonna areng läbi Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike meetmete parema ning efektiivsema kasutamisevõimaluse. Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste meetmete väljatöötamise tulemusel on võimalik finantseerida üksikute projektide elluviimist regioonis.

Tegevuskava koostajad juhivad tähelepanu asjaolule, et erinevate eesmärkide (näiteks parem keeleoskus ja integratsioon) saavutamiseks väljatöötatud meetmed eri ametkondades on väga killustatud ja vajavad omavahelist paremat koordineerimist ja lihtsustamist.

Vastavalt aastase eelarve kujunemisele ning ühiskonnas toimuvatele arengutele vähemalt korra aastas korrigeerib Vabariigi Valitsus Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 tegevuste elluviimise üle hakkaks seiret ja järelevalvet teostama regionaalminister koos Ida-Viru maavalitsusega.

Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 kiidab heaks Vabariigi Valitsus.

Ettevalmistused Ida-Virumaa tegevuskava koostamiseks

Ettevalmistusi Ida-Virumaa tegevuskava koostamiseks on tehtud alates 2009. aasta sügisest.

19.01.2010 toimunud Valitsuskabineti nõupidamisel anti siseministrile nõusolek hakata korraldama Ida-Virumaa tegevuskava koostamist.

19.04.2010 moodustas siseminister oma käskkirjaga Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise töörühma, kuhu kuuluvad järgmised isikud: töörühma esimees siseminister Marko Pomerants, regionaalminister Siim Kiisler, justiitsministeeriumi kantsler Margus Sarapuu, haridus- ja teadusministeeriumi üld- ja kutsehariduse asekanstler Kalle Küttis, kultuuriministeeriumi asekanstler kultuurilise mitmekesisuse ja välissuhete alal Anne-Ly Reimaa, majandus- ja kommunikatsiooniministeeriumi majandusarengu asekanstler Ahti Kuningas, Vabariigi Valitsuse kommunikatsioonibüroo direktor Inga Jagomäe, Ida-Viru maavanem Riho Breivel, Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu esimees Veikko Luhala, Narva linnapea Tarmo Tammiste, Maidla vallavolikogu esimees Enno Vinni, Tartu Ülikooli Narva Kolledži direktor Katri Raik, SA Ida-Viru Keskaigla juhatuse esimees Tarmo Bakler, ettevõtja Priit Kotkas ja SA Jaan Tõnissoni Instituudi juhatuse liige Aimar Altosaar.

02.12.2009 korraldas siseminister Marko Pomerants Mäetaguse mõisas Ida-Virumaa tegevuskava teemalise arutelukoosoleku, kuhu oli kaasatud ligi 30 inimest (kohalikud arvamusiidrid ja omavalitsuste juhid, sise- ja justiitsministeeriumi esindajad, suurettevõtjad, üleriigilised ja kohalikud ajakirjanikud, Ida-Virumaa maavalitsuse esindajad, Viru maakohatu esimees, Politsei- ja Piirivalveameti ning Kaitsepolitseiameti peadirektorid ja riigiprokuratuuri esindaja).

Mäetaguse mõisas toimunud koosoleku eesmärgiks oli ära kaardistada aktuaalsed teemad ja probleemid, mis peaks saama kajastatud Ida-Virumaa tegevuskavas.

Ettekandeid ja arutelusid peeti järgmistel teemadel: erakonnapoliitilisest olukorrast Ida-Virumaal, Ida-Virumaa demograafia hetkeseisust, korruptsioonist ja organiseeritud kuritegevuse olukorrast Ida-Virumaal, õigusemõistmise olukorrast Ida-Virumaal, hariduse andmise olukorrast ja probleemidest Ida-Virumaal, eesti keele kasutusest ja probleemidest Ida-Virumaal, suurettevõtjate ja tööandjate probleemidest Ida-Virumaal ning Ida-Virumaa meediaruumist ja Eesti tajumisest.

14.12.2009 korraldas siseminister siseturvalisuse nõukoja väljasõiduistungi Ida-Virumaale, milles osalesid nõukoja liikmed ning siseministeeriumi valitsemisala ametnikud. Väljasõiduistungil eesmärgiks oli tutvustada Ida-Virumaad ning regiooni probleeme.

Väljasõiduistungil tutvuti siseministeeriumi valitsemisala asutustega ning kohtuti Ida-Virumaa arvamusiidritega.

08.01.2010 kohtus siseminister kohalike ajakirjanike ning meediaväljaannete esindajatega Narvas.

Kohtumisel tutvustas siseminister plaani hakata koostama Ida-Virumaa tegevuskava. Samuti vahetati mõtteid venekeelse ajalehe loomise ja selle vajalikkuse ideest Ida-Virumaal.

Kohtumise tulemusel saavutati arusaam, millised puudujäägid on seni esinenud siinse venekeelse elanikkonna informeerimisel.

14.04.2010 kutsus siseminister kokku esimese Ida-Virumaa tegevuskava koostamise töögrupi koosoleku.

Kohtumisel arutati läbi ministeeriumite erinevad ettepanekud Ida-Virumaa üldise elukvaliteedi tõstmiseks. Tõdeti, et Ida-Viru regiooni ühtlustamisel teiste maakondadega on äärmiselt oluline säilitada olemasolevaid töökohti ning luua uusi. Samuti tuleb panustada hariduse, kultuuri ning inforuumi arendamisse.

27.04.2010 toimus Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise töögrupi teine koosolek, kus teemakäsitluseks oli keskkonnaministeeriumi ja tema valitsemisala sisendid Ida-Virumaa tegevuskavva. Arutusel osales keskkonnaminister Jaanus Tamkivi ning keskkonnaministeeriumi kantsler Rita Annus.

30.04.2010 kohtus siseminister Vaivara Vallavalitsuse, Narva Linnavalitsuse ning Narva-Jõesuu Linnavalitsuse omavalitsusjuhtidega, kus minister tutvustas Ida-Virumaa tegevuskava koostamise eesmäärke ning selle vajalikkust.

03.05.2010 korraldas siseminister Vene meedia temalise arutelu, mille eesmärgiks oli ära kaardistada vene meedia kitsaskohad ja probleemid ning saada sisendeid ühtsema vene meedia kontseptsiooni väljakujundamiseks riigis.

04.05.2010 tutvustas siseminister Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 koostamise vajalikkust ja eesmäärke Riigikogu Ida-Virumaa saadikurühmale.

05.05.2010 kohtus siseminister koos töögrupi liikmetega Kohtla-Järvel Ida-Viru Keskhaiglas, kus arutati Ida-Virumaa sotsiaalpoliitika probleeme, sh regionaalset tervishoiu ja haiglavõrgu probleematikat. Arutelusse oli kaasatud ka sotsiaalminister Hanno Pevkur, sotsiaalministeeriumi ametnikud, Eesti Haigekassa esindaja ning Tervise Arengu Instituudi direktor.

14.05.2010 osales siseminister Kohtla-Järve linnavalitsuses kodanikuühiskonna seminaril, kus tutvustati regiooni kodanikeühendustele Ida-Virumaa tegevuskava koostamise vajalikkust ja eesmäärke.

2. peatükk

Koordineeritum hariduspoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Haridussüsteem ja selle kvaliteet on kujunenud järjest olulisemaks kogu regioonile. Ida-Virumaal on kõrge tööpuudus, inimestel on sageli vähene riigikeele oskus ning regioonis on ees seismas olulised muutused majanduskeskkonnas.

Läbi haridussüsteemi on võimalik tagada piirkonnale vajaliku haritud ja kvalifitseeritud tööjõu olemasolu.

Ida-Virumaal on kokku 61 koolieelset lasteasutust, 46 üldhariduskooli (sealhulgas 14 – eesti õppekeelega, 22 – vene õppekeelega, 10 – eesti/vene õppekeelega). Neist gümnaasiume on 32 (8 – eesti õppekeelega, 4 – eesti/vene õppekeelega, 20 – vene õppekeelega).

Kutseõppeasutusi Ida-Virumaal on 3 (Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus, Narva Kutseõppekeskus ning Sillamäe Kutsekool).

Rakenduskõrgkoolidest asub Ida-Virumaal Tallinna Tervishoiu Kõrgkool (Kohtla-Järve filiaal).

Riiklikku kõrgharidust on võimalik omandada Tartu Ülikooli ja Tallinna Tehnikaülikooli kolledžites. TÜ Kolledž Narvas on spetsialiseerunud õpetajakoolitusele ja rakenduskõrgharidusele sotsiaalsuunal, TTÜ Viru Kolledž tehnikakõrgharidusele.

Riiklikes rakendus- ja kõrgkoolides omandab kõrgharidust maakonnas 1383 üliõpilast.

Eraõiguslikke rakenduskõrgkoolide filiaale on Ida-Virumaal 4 (Eesti-Ameerika Äriakadeemia, Mainori Kõrgkool, Sotsiaal-Humanitaarinstituut, Majanduse ja Juhtimise Instituut).

Eraõiguslikes rakenduskõrgkoolides omandab kõrgharidust maakonnas 714 üliõpilast.

Ida-Virumaa õppijatest moodustavad 80% venekeelsed noored. Eesti ja ka võõrkeelte õpetus regiooni üldhariduskoolis ei ole piisav. Täna peab eesti ja võõrkeelte õpet toetama nii kutse- kui ka kõrgharidus. Kakskeelsed õppemudelid venekeelses haridussüsteemis ei ole Ida-Virumaal piisavalt levinud.

Edasiseks arenguks on vajalik tagada hea õpetajate kaader ja õpetajate ning õpilaste motivatsioon keeleõppeks. Lasteaia ja üldhariduskoolide keeleõpetajate tase ei ole kahetsusväärsetel paljudel juhtudel piisav. Eesti keeles oma ainet korralikul tasemel õpetavaid õpetajaid vene koolides napib.

Ida-Virumaa noorte vähene eesti keele oskus võib saada edaspidi takistuseks õppe- ja töökoha leidmisel.

Samuti on suureks väljakutseks eesti õppekeelega koolide arendamine Ida-Virumaal. Kuna neis koolides on väga vähe õpilasi ja eesti keelt emakeelena valdavate kvalifitseeritud õpetajate leidmine on keeruline, siis kannatab nendes koolides õppekvaliteet ja tase. See toob omakorda kaasa olukorra, kus eesti keelt emakeelena rääkivad noored lahkuvad Ida-Virumaalt teiste maakondade koolidesse juba pärast põhikooli lõpetamist.

Lahendused:

- Ida-Virumaale luuakse riiklik Eesti Gümnaasium.
- Piirkonna avalik-õiguslike kolledžite tegevust arendatakse ja toetatakse vastukaaluks nõrgema tasemega venekeelsetele erakõrgkoolidele.
- Pedagoogidele tagatakse jätkuvalt regulaarne eesti keele täiendõpe, jätkatakse mentorite programmi ning teostatakse erialase keele õpet.
- Toetatakse Ida-Virumaa koole isamaalise kasvatuse ja riigikaitsekursuste avamisel.
- Ida-Virumaal pööratakse süsteemsemat tähelepanu eestikeelse hariduse omandamisele ja edendamisele, s.h pedagoogilisel tööl olevate inimeste hoiakute muutmist riigiteadlikumaks.
- Toetatakse eesti keele õpetamise metoodika arendamist maakonna vene õppekeelega koolides läbi õpetajakoolituse kaasajastamise.
- Rakendatakse tõhusamat täiend- ja ümberõppe ning kutse- ja karjäärinõustamise terviklikku süsteemi.
- Tagatakse tasemel kutse- ja kõrgharidus ning hariduse andmine vastab reaalsele tööhõive prognoosidele ja koolitusvajadusele.
- Arendatakse ja jätkatakse regioonis keelekümbelusprogrammi.
- Ida-Virumaa venekeelsetele koolidele leitakse partnerkoolid mujalt Eestist.
- Tagatakse haridusvõrgu kaasajastamine ning tööturuvajadustega kooskõlla viimine.

3. peatükk

Koordineeritum ning konkurentsivõimet suurendav majanduspoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Viru maakonda iseloomustab pikaajaline tööstustraditsioon ning suurte tootmisettevõtete rohkus. Ettevõtluse aktiivsus piirkonnas on olnud läbi aegade madal. Elanikkonnal on puudunud huvi oma ettevõtte loomiseks. Seda ei ole soosinud pikaajaline suurtööstuse töötamise harjumus ega ka üldine finantsmajanduslik olukord piirkonnas. Tööstustraditsioon loob suurepärased eeldused kiireks arenguks – maakonnas on olemas olulises mahus vabasid tootmis- ja infrastruktuuriressursse ning vaba tööjõudu.

Tegevuskavas nähakse ette meetmed Ida-Virumaa konkurentsivõime ning tööhõive suurendamiseks ja Euroopa Liidu struktuurifondide rahastuse süsteemsemaks kasutuseks.

Läbi konkurentsivõimelise ja mitmekesise majanduse arengu ning investeeringute kasvu saab lahendada maakonna tööhõive probleemid. Tööhõive tõstmise seisukohalt on samuti tähtsad kompleksed tegevused veel hariduse ja sotsiaallalal.

Regioonis tuleks soodustada keskkonnasäästlike tehnoloogiate kasutuselevõttu ning saaste vähendamisele suunatud tegevust.

2008 aastal rekonstrueeriti ja uuendati infrastruktuuri Ida-Virumaa regioonis kogumahus 56,8 miljonit krooni ning 2009 aastal oli investeeringute maht regioonis 322 miljonit krooni.

Regiooni arengut mõjutab kõige enam energeetika valdkonna strateegiline areng. Eesti Energia 10 aasta investeeringute programm (2009/10 kuni 2018/19) on kokku 4,3 mld eurot.

Põlevkivi kaevandamise järgmise kümne majandusaasta investeeringuteks on planeeritud 482 mln eurot. Investeering keskendub Estonia kaevanduse arendusele, mis asendab Aidu (eeldatav sulgemisaeg 2013/14) ja Viru (eeldatav sulgemisaeg 2013/2014) kaevanduste tootmise.

Ida-Viru maakond on oma rikkaliku ja mitmekesise looduspärandiga suure potentsiaaliga turismipiirkond. Kahjuks on maakonna turundustegevus turismipiirkonnana potentsiaalsele sihtturule (Venemaa, Soome) olnud suuresti juhuslik.

Ida-Virumaa turismisektorit iseloomustavad veel mitmed kitsaskohad, mis pärssivad turismisektori jätkusuutlikku arengut. Turismi edendamiseks tänapäevases tihedas konkurentsisis on vaja muuta sektori kitsaskohad kriitilisteks eduteguriteks, millele keskendumine aitab tõsta turismisektori toimimise efektiivsust ja jätkusuutlikkust. Tänaused turismisektori kitsaskohad Ida-Virumaal on: regiooni vähene tuntus reisisihtkohana, ühekülgsed turismitooted, turismiteenuste ebaühtlane kvaliteet, ebapiisavad transpordivõimalused individuaalturistidele, vähene koostöö avaliku, era- ja kolmanda sektori vahel.

Regiooni atraktiivsust tuleks tõsta nii välis- kui siseturistide jaoks.

Lahendused:

- Ida-Virumaa spetsiifiliste arenguvajadustega arvestatakse Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste meetmete väljatöötamisel.

- Koostatakse strateegiliselt läbimõeldud, Ida-Viru maakonna ja riigi huve tasakaalustatult ning ettevaatavalt arvestav tehnilise infrastruktuuri teemaplaneering.
- Planeeritakse 2011-2014 riigieelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid Ida-Virumaa tööstuspiirkondade infrastruktuuri investeeringuteks. Läbi infrastruktuuri investeeringute parandatakse Ida-Virumaa konkurentsivõimet ja vähendatakse töötuse määra regioonis.
- Tagatakse Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike fondide rahastuse oskuslik, süsteemne ning efektiivne kasutamine Ida-Virumaa infrastruktuuri arendamiseks, muutes seeläbi piirkonda atraktiivsemaks investorite jaoks.
- Tagatakse regionaalarengu programmide süsteemne ja efektiivne kasutamine.
- Tagatakse Eesti riikliku turismiarendukava 2007–2013 tõhusam rakendamine Ida-Virumaal ning töötatakse välja regiooni-põhised meetmed.
- Tagatakse maakonnas olemasoleva (ka suur-) ettevõtluse toetamist, soodustatakse ettevõtlusega alustamist ning arendatakse välja selleks vajalik infrastruktuur.
- Jätkatakse Ida-Virumaale riigi maadele tööstusparkide rajamist.

4. peatükk

Integreeritum kultuuripoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Eesti riigi kultuuripoliitika põhieesmärgiks on tagada eesti rahvuskultuuri traditsioonide ja professionaalse ning rahvakultuuri elujõuline toimimine kõigis kultuurivaldkondades, mis peab tagama eesti rahvuse ja kultuuri säilimise läbi aegade. Ida-Virumaal on Eesti rahvuskultuuri traditsioonide tundmine vähene.

Kultuuripoliitika üks vorme on ka sport. Läbi sporditegevuse arendamise on võimalik läbi viia efektiivset kultuuripoliitikat.

Lahendused:

- Toetatakse venekeelsete kultuurikollektiivide osavõttu suurematel Eesti kultuuriüritustel ja kultuurikollektiivide esinemist teistes Eesti regioonides.
- Luuakse täiendavad võimalused eesti- ja venekeelsete kultuurikollektiivide ühisüritusteks, soodustatakse suhtlust kodanikuühenduste tasandil.
- Toetatakse Eesti kultuuri- ja ajalooga seotud tähtpäevade teadvustamist ning tähistamist Ida-Virumaal, samuti vene emakeelega laulukooride ja tantsurühmade juhendajate koolitust.
- Jätkatakse kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste renoveerimist.
- Toetatakse Eesti mastaabis oluliste kultuuri- ja spordiürituste toimumist Ida-Virumaal.
- Toetatakse sporditegevuse ja liikumisharrastuse arendamist ja tingimuste loomist Ida-Viru regioonis.
- Ida-Virumaa Maavalitsus töötab välja Ida-Virumaa kultuurivaldkonna arengukava koostöös Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga.

5. peatükk

Koordineeritud keskkonnapoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Keskkonnapoliitika eesmärk on tagada inimestele rahva püsimist toetav puhas ja looduslikult mitmekesine elukeskkond ning selle säilimine põlvest põlve.

Ida-Virumaal on tekkimas näiteid, kus seoses kaevanduste sulgemistega (nt Maidla vallas Aidu karjäär) hakkab vähenema omavalitsuse eelarvetulu eelkõige läbi ressursimaksu laekumise. Kaevanduste sulgemine tähendab ka töökohtade vähenemist regioonis.

Kohaliku omavalitsuse ja regionaalarengu aspektist vaadatuna nõrgestab see omavalitsuse fiskaalpoliitilist võimekust ning jätkusuutlikkust oma seadusjärgseid kohustusi täita.

Lahendused:

- Muudetakse omavalitsuste rahastamise korda eesmärgiga vähendada omavalitsuste tulubaasi sõltuvust ressursitasust.
- Vaadatakse üle ja kaasajastatakse „Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008–2015“ ning tagatakse selle rakendusplaanis kirjeldatud meetmete rahastamine.
- Töötatakse välja regioonis põlevkivi kaevandamise tulemusena kodukoha kaotanutele elukeskkonna hüvitamise meede eesmärgiga hoida inimest regioonis.
- Jätkatakse regiooni veemajanduse infrastruktuuri süsteemset arendamist Euroopa Liidu rahastamisperioodi struktuurivahenditest.
- Jätkatakse jääkreostuse likvideerimist endistel sõjaväe- ja tööstusaladel.
- Korrastatakse nõuetele mittevastavate põlevkivitööstuste jäätmevõimald.
- Võetakse kasutusele taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks.

6. peatükk

Koordineeritum tervisepoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Sotsiaalsfäär on Ida-Virumaa jaoks olnud pikka aega suure tähtsusega. Seda eelkõige majandusliku restruktureerimisega kaasnenud pikaajalise kõrge tööpuuduse, suure rahvaarvu, muulaste suure osakaalu, kui ka paljude sotsiaalsete probleemide suure tähtsusastme tõttu.

Ida-Virumaa elanikkonna tervise olukord erineb teistest maakondadest (vanem elanikkond, tervistkahjustavad tingimused ja terviseharjumused, riskid nakkushaigused).

Ida-Virumaa rahvatervise näitajad on Eesti keskmisega võrreldes oluliselt halvemad: keskmine oodatav eluiga jääb Eesti keskmisest maha 3,5 aastat ning Eesti terveimast maakonnast lausa 5,5 aastat. Ida-Virumaa on üks kõrgeima vigastussurmade arvuga maakondi ning kõige suurema haiguskooormusega (s.o haiguste ja varaste surmade tõttu kaotatud eluaastate arv) maakond.

Ida-Virumaal on kontsentreerunud sellised terviseprobleemid nagu narkomaania ja HIV – alates HIV epideemia puhkemisest 2000. aastal on just Ida-Virumaal registreeritud HIV-nakkuste arv 100 000 elaniku kohta olnud püsivalt 3-4 korda kõrgem Eesti keskmisest (2009. aastal 3.7 korda kõrgem). Suur nakatunute arv ennustab haigestunute arvu kasvu tulevikus ning sunnib arvestama sellest tulenevat koormuse tõusu tervishoiusüsteemile.

Ida-Virumaal pikaajalisi traditsioone omav mäe- ja keemiatööstus võimendab samuti maakonna terviseriske tervistkahjustavates tingimustes töötanud või töötavate inimeste rohkuse tõttu.

Keskkonnast tulenevate terviseriskide hulka tuleb veel arvata maakonnale omased probleemid joogivee ning välisõhu kvaliteediga. Neile riskidele pakutakse lahendusi tegevuskava keskkonnavalitsuses peatükis.

Arstidele ja teistele spetsialistidele ei ole olnud ega ole praegu Ida-Virumaa atraktiivseks tööleasumise maakonnaks.

Lahendused:

- Koordineeritakse vajadusel Tartu Ülikooli ja tervishoiukõrgkoolide ning Ida-Viru maavalitsuse ja tervishoiuasutuste koostööd tervishoiutöötajate värbamisel Ida-Viru maakonda.
- Tagatakse sihtotstarbelised riigieelarvelised vahendid Ida-Viru Keskhaigla Puru korpuse II etapi väljaehitamise lõpule viimiseks.
- Arendatakse ravi-ja rehabilitatsiooniteenuseid sõltuvushäiretega inimestele ning suurendatakse pakutavate teenuste mahtu.
- Toetatakse Ida-Viru maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste võimekust tervise edendamisel ning paikkonna tervises seisundi hindamisel.
- Toetatakse tervist edendava töökoha võrgustiku tööd ning arendatakse töötervise ja tööohutusalast teadlikkust Ida-Virumaal.

7. peatükk

Ausam ja kiirem õigusemõistmine Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Virumaad iseloomustab riigi keskmisest madalam usaldus politsei vastu ja umbusk õiglase kohtupidamise võimalikkuse suhtes. Justiitsministeeriumi andmetel ei toimi Ida-Virumaal kohtupidamine ning menetlus piisava kiirusega.

Ida-Virumaa tegevuskavas on ette nähtud tegevused, mis muudavad õigusemõistmise ausamaks ja kiiremaks.

Lahendused:

- Soositakse kohtunike ametikohtade täitmist Viru Maakohtu ametikohtade täitmise ning kohtunike roteerumise kaudu.
- Tõhustatakse kohtusüsteemi siseseid organisatoorseid meetmeid (aruandlus, vanade või seisvate kohtuasjade monitooring, järelevalve jms).
- Tõhustatakse õiguskorra tagamist Ida-Virumaal, sealhulgas tagatakse süsteemne õiguskaitseametnike (politseinikud, prokurörid, kohtuametnikud) roteerumine piirkonda.
- Rakendatakse soodustavad meetmed kvalifitseeritud ja riigikeelt valdavate õigusteenuste osutajate tekkimiseks Ida-Virumaale.

8. peatükk

Riigiasutuste personalipoliitika Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Ida-Virumaa probleemiks on kehv maine, nõrgad avalikud teenused ning hea elu- ja töökeskkonna puudumine, mis ei soodusta regiooni tööle asumist.

Riigihalduse probleemiks Ida-Virumaal on paljude avalikus teenistuses töötavate inimeste mittevastavus teenistuse nõuetele eelkõige puuduliku riigikeele oskuse tõttu. Probleemina on tõstatatud ka Ida-Virumaa tervishoiutöötajate ja õpetajate nõrka kvalifikatsiooni ning motiveeritust.

Siseministeerium, justiitsministeerium, haridus-ja teadusministeerium, kultuuriministeerium ja sotsiaalministeerium peavad oluliseks Ida-Virumaal personalipoliitika kujundamist, mille järgi saaks motiveerida teistest regioonidest kõnealusesse piirkonda tööle asumist. Samuti on oluline motiveerida ka riigiteenistussuhtes olevaid ametnikke, tervishoiutöötajaid ning õpetajaid riigi keelt õppima ja oma kvalifikatsiooni tõstma.

Lahendused:

- Seatakse sisse Ida-Viru ametnikkonna ning tervishoiutöötajate ja õpetajate töö tasustamist motiveeriv lisakoeffitsiendi süsteem (vähemalt 10 % - 30% lisatasu põhipalgale), mis peaks kohalduma kõigile riigiametnikele ning tervishoiutöötajatele. Ida-Virumaa palgakoeffitsient peaks olema piisav, et motiveerida Ida-Virumaale tööle asuma ka täna Tallinnas töötavaid inimesi ning värskeid eestikeelsete ülikoolide lõpetajaid. Töökogemus Ida-Virumaal annaks teiste võrdsete eelduste korral karjääriredelil edasiliikumiseks eelise.
- Seatakse sisse stipendiumite süsteem Ida-Virumaalt pärit silmapaistvamatele õpilastele, saamaks kõrgharidus (bakalaureuse, magistri- ja doktoriõpe) avalik-õiguslikes Eesti kõrgkoolides (tingimusel, et pärast hariduse omandamist töötavad nad teatud aja Ida-Virumaal).
- Luuakse võimalus Ida-Virumaa ametnikele stažeerimiseks mujal Eesti piirkondades asuvates ametiasutustes.

9. peatükk

Riigistruktuuride planeerimine ja ümberpaigutamine Ida-Virumaale

Hetkeolukord

Riigi keskasutusi või struktuuriüksusi tuleks tulevikus planeerida ja võimalusel füüsiliselt ümber paigutada Ida-Virumaale, muutes sellega riigi tähelepanu ja kohalolu piirkonnas selgemini tajutavamaks.

Ida-Virumaa sisejulgeoleku keskkonna parandamiseks on siseministeerium rajanud regiooni uusi valitsemisala hooneid nii riigieelarveliste vahendite kui välisabi raha eest.

Ettevalmistamisel on Jõhvi politsei- ja päästehoone (valmimisaeg 2011) ning Narva politsei- ja päästehoone rajamine (valmimisaeg 2012).

2008. aastal rajati Jõhvi Justiitsministeeriumi eestvedamisel Viru Vangla.

Ida-Virumaa õiguskeskkonna parandamise eesmärki kannab ka Jõhvi justiitshoone ehitus, mille kavandatud valimise tähtaeg on 2011. a algus.

Riigi kohaloleku aspektist võib tuua positiivseks näiteks Maksu- ja Tolliameti Ida maksukeskuse viimist Narva.

Justiitsministeerium planeerib Ida-Virumaale luua justiitshaldusajade menetlemise keskuse.

Justiitshaldusajade menetlemise keskus aitab Ida-Virumaale juurde luua kõrgkvalifitseeritud töökohti (nt kohtunikud, kohtujuristid) ning tähtsustab piirkonna kohtuasutuste osatähtsust õigusemõistmisel.

Justiitshaldusajade koondamine Ida-Virumaale aitab kaasa ka kohtusisese spetsialiseerumisega saavutatavale õigusemõistmise kvaliteedi tõusule ning täiendavale menetlusökonomikale, mis muudab õigusemõistmise piirkonnas kuluefektiivsemaks ning kohtumenetluse kiiremaks.

Lahendused:

- Justiitsministeerium on valmis kaaluma kohtulike registrite ümberpaigutamist Ida-Virumaale.
- Siseministeerium on valmis kaaluma valitsemisala asutuste ümberpaigutamist Ida-Virumaale.
- Justiitsministeerium on loomas Ida-Virumaale justiitshaldusajade menetlemise keskust, millega koondatakse justiitshaldusajade menetlemine Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajja loodavasse keskusesse.

10. peatükk

Tõepärasema meediakajastuse tagamine riigis toimuvast Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Suureks probleemiks Ida-Virumaal on tõepärase meediakajastuse puudumine. Eesti Rahvusringhäälingu kanaleid regioonis ei vaadata ja põhilisteks infoallikateks on Venemaa telekanalid.

Lisaks julgeoleku- ja siseturvalisuse riskile tähendab see suure osa eesti elanike kõrvale jäämist avalikust ühiskondlikust elust.

Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks tuleb kasutada ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki- ja elektroonilise meedia vahenduse (infoportaal).

Infoportaali loomise eesmärgiks oleks pakkuda venekeelsele veebikülastajale laiapõhjalist uudisväärtuslikku ja praktilist infovoogu eri vanusega ja Eesti eri piirkondades elavatele venekeelsetele elanikele ning välistarbijatele. Lisaeesmärgiks oleks anda välismaailmale vene keeles objektiivset infot Eestis toimuva kohta tasakaalustamaks Eesti suhtes vaenulikku infopropagandat.

Lahendused:

- Luuakse ühtne Eesti Rahvusringhäälingu venekeelne infoportaal rus.err.ee, mis koondab kõiki avalik-õigusliku rahvusringhäälingu seniseid venekeelseid teemaportaale.
- Jätkatakse ETV2 venekeelse programmi laiendamist.
- Suurendatakse ETV-s venekeelsete subtiitritega saadete arvu.
- Tagatakse olemasolevate Ida-Virumaal levivate ning vaadatavate- kuulatavate jaamade aktiivsem kasutamine Eesti inforuumi põhise teabe edastamiseks.
- Soodustatakse koostööd eesti- ja venekeelsete ajakirjanike vahel, samuti Eestis toimuvate kultuurisündmuste, telesaadete kajastamist maakonna meediakanalites.
- Tagatakse Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki- ja elektroonilise meedia.

11. peatükk

Kodanikuühiskonna arendamise tagamine Ida-Virumaal

Hetkeolukord

Eestis määratletakse kodanikuühiskonda kui kõiki inimesi huvide ja võimete kohaselt kaasavat osalusühiskonda, mis hõlmab inimeste omaalgatuslikku koostööd oma huvide järgimiseks ning avalike asjade arutamises ja otsustamises osalemiseks, samuti seda koostööd võimaldavaid ühendusi, võrgustikke ja institutsioone. Kodanikuühiskond tähendab suutlikku avalikku sektorit, tugevat erasektorit ja aktiivset kolmandat sektorit.

Ida-Virumaal on palju spetsiifilisi probleeme ning neid on võimalik efektiivselt lahendada koostöös riigi-, era- ja kolmanda sektori koostöös.

Elujõulised kodanikeühendused on avalikule sektorile võrdväärsed koostööpartnerid nii juhtimisprotsessides osalemises kui ka avalike teenuste pakkumises.

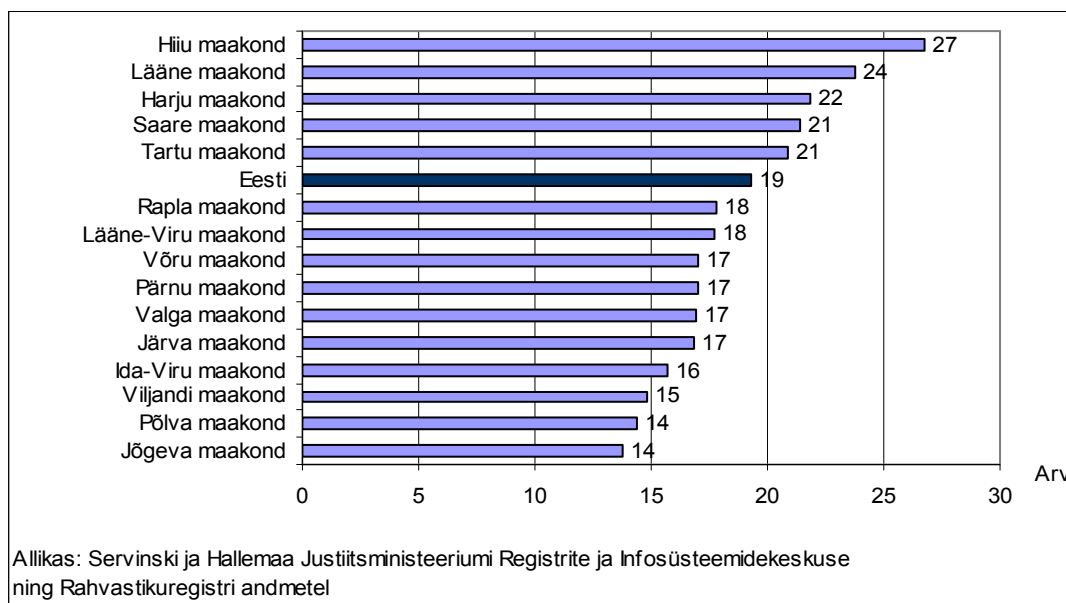
Ida-Virumaal on probleemiks kodanikeühenduste vähesus, nende aktiivsus ja jätkusuutlikkus.

Samuti on ühiskondlikes protsessides kaasalöömise aktiivsus regioonis venekeelsete inimeste osas oluliselt madalam.

Ühiskonna ja inimeste üldistes huvides tegutsevatesse ühendustesse, nagu keskkonnaliikumised, heategevus, külaseltsid, naabrivalve ja Kaitseliit kuulub 12% eesti ja vaid 1% muu emakeelega rahvastikust.⁵

Võib eeldada, et Ida-Virumaal olevate kodanikeühendustes kaasalöömise aktiivsus on vähemasti samal tasemel või veelgi passiivsem. Kahjuks ei ole riigis eraldi uuringut selle kohta läbi viidud, mis seda väidet kinnitaks.

⁵ Allikas: Proos, I. TLÜ Eesti Humanitaarinstituudi uuringu "Kodanikualgatuse institutsionaliseerumine Eestis" põhjal. Andmed on üleriiklikud.

Joonis 4. Mittetulundusühendusi 1000 elaniku kohta (Seisuga 01.01.2008). Hilisemat statistikat pole kahjuks riigis kogutud.

2008. a oli 1000 elaniku kohta kodanikeühendusi maakondade lõikes keskmiselt 19. Madalaima organiseerumise tasemega paistis silma Jõgevamaa (14), Viljandimaa (15) ning Ida-Virumaa (16).

Lahendused:

- Toetatakse ja motiveeritakse Ida-Virumaale kodanikuühenduste tekkimist, sh töötatakse välja nõustamisstruktuur, mille kaudu nõustatakse kodanikeühendusi ja kes jagaksid infot tegevuse paremaks teostamiseks.
- Kodanikuühiskonna arendamisel Ida-Virumaal arvestatakse regionaalseid aspekte, sh keelelisi.
- Tagatakse ühine kodanikuühiskonna arendamise inforuum Ida-Virumaal, sh võttes arvesse keelelisi aspekte.
- Tagatakse kodanikeühenduste riiklike tegevustoetuste ning projektirahastamise korrastatud ja sidustatud süsteem.
- Toetatakse vabatahtliku tegevuse arendamist Ida-Virumaal.

LISA. Ida-Virumaa tegevuskava 2010-2014 rakenduskava

	Tegevused	Vastutaja ja rahastaja (ministeerium)	Tähtaeg
1.	Ida-Virumaale luuakse riiklik Eesti Gümnaasium.	HTM; RM	(2011-2012)
2.	Piirkonna avalik-õiguslike kolledžite tegevust arendatakse ja toetatakse vastukaaluks nõrgema tasemega venekeelsetele erakõrgkoolidele.	HTM	(pidev)
3.	Pedagoogidele tagatakse jätkuvalt regulaarne eesti keele täiendõpe, jätkatakse mentorite programmi ning teostatakse erialase keele õpet.	HTM ESF vahendite toel jätkatakse eesti keele kursuste rahastamist pedagoogidele. ESF vahendite toel jätkatakse ka kutseõppeasutuste pedagoogide täienduskoolitust kakskeelse õppe valdkonnas ja kutseõppeasutuste nõustamist.	(pidev)
4.	Toetatakse Ida-Virumaa koole isamaalise kasvatus ja riigikaitsekursuste avamisel.	HTM; KM Isamaalise kasvatus ja riigikaitseõpetuse tagamiseks toetab Kaitseministeerium valikainest huvitatud koole õpetajate leidmisel. Kaitseministeerium rahastab riigikaitse valikaine raames laagrite ja ekskursioonide korraldamist ning õppevahendite soetamist. Riigikaitseõpetust korraldatakse seni kümnekonnas Ida-Virumaa gümnaasiumis, millest Narva Soldino Gümnaasium, Narva Humanitaargümnaasium ja Narva Pähklime Gümnaasium on vene või kakskeelse õppekeele üldhariduskoolid.	(2011)
5.	Ida-Virumaal pööratakse süsteemsemat tähelepanu eestikeelse hariduse omandamisele ja edendamisele, s.h pedagoogilisel tööl olevate inimeste hoiakute muutmist riigiteadlikumaks.	HTM	(pidev)
6.	Toetatakse eesti keele õpetamise metoodika arendamist maakonna vene õppekeele koolides läbi õpetajakoolituse kaasajastamise.	HTM HTM korraldab teises keeles aineõppe metoodiliste keskuste rahastamist ja arendamist. Kaks piirkondlikku keskust neljast paiknevad Ida-Virumaal (Narvas ja	(pidev)

		Kohtla-Järvel).	
7.	Rakendatakse tõhusamat täiend- ja ümberõppe ning kutse- ja karjäärinõustamise terviklikku süsteemi.	HTM	(pidev)
8.	Tagatakse tasemel kutse- ja kõrgharidus ning hariduse andmine peab vastama reaalsele tööhõive prognoosidele ja koolitusvajadusele.	HTM ESF vahendite toel jätkatakse kutseõppeasutuste õppurite täiendava eesti keele õppe toetamist.	(pidev)
9.	Arendatakse ja jätkatakse regioonis keelekümbelprogrammi.	HTM Jätkatakse keelekümbelprogrammi arendamist ja laiendamist. Vene õppekeele koolide ja eesti õppekeele koolide õpilaste koolivälised ühisüritused (nagu projekt "Tallinn - minu pealinn"; noorteühenduse Avatud Vabariik poolt korraldatud vene õppekeele koolide õpilasmavalitsuste regulaarsed seminarid jms).	(pidev)
10.	Ida-Virumaa venekeelsetele koolidele leitakse partnerkoolid mujalt Eestist.	HTM Koostöös Briti Saatkonna ja Koostöökojaga on HTM algatanud Twinning - projekti, mille eesmärk on kaasata eesti ja venekeelsed koolid (muuhulgas ka Ida-Viru koolid) koostöösse. Projekti peamine eesmärk on õpilaste eesti keele oskuse parandamine eakaaslastega suhtlemise abil, kuid seda tehakse läbi õppekavas kirjeldatud sisuliste teemade (koostööprojektid loodusainetes jms).	(pidev)
11.	Tagatakse haridusvõrgu jätkuv kaasajastamine ning tööturuvajadustega kooskõlla viimine.	HTM 2010. aastal sõlmisid HTM ja Sillamäe Linnavalitsus koostöölepingu, millest lähtudes toetatakse Sillamäel uue munitsipaalgümnaasiumi loomist, mis alustab tegevust 2012 aastal. HTM on lepingu kohaselt toetamas kooli loomise tegevuskava ja õppekava koostamist; kaasaegse õpikeskkonna kujundamist, mh kooliraamatukogu varustamist kaasaegse ilu- ja teatmekirjandusega ning toetama koolis tööle asuvate õpetajate lisatasu 30% ulatuses.	2012
12.	Ida-Virumaa spetsiifiliste arenguvajadustega arvestatakse Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimisel ja vastavate regionaalpoliitiliste	MKM; SIM (regionaal); KKM KKM 2010 aastal alustati EL finantsperspektiivi 2014+ keskkonnavaldkonna vahendite planeerimise ettevalmistustega: valdkondlike vajaduste kaardistamine, hetkeolukorra analüüsimine ning investeeinguvajaduste väljaselgitamine.	(pidev)

	meetmete väljatöötamisel.	SIM (regionaal) Regionaalministri käskkirjaga moodustati komisjon, et koostöös teiste asjaomaste ministriumitega valmistada ette maakonnapõhised meetmed ja tegevused Euroopa Liidu finantsperspektiivi 2014+ vahendite kasutamise planeerimiseks Ida-Virumaal	
13.	Koostatakse strateegiliselt läbimõeldud Ida-Viru maakonna ja riigi huve tasakaalustatult ning ettevaatavalt arvestav tehnilise infrastruktuuri teemaplaneering.	SIM (regionaal); MKM	(2012)
14.	Planeeritakse riigieelarvesse täiendavaid rahalisi vahendeid Ida-Virumaa tööstuspiirkondade infrastruktuuri investeeringuteks. Läbi infrastruktuuri investeeringute parandatakse Ida-Virumaa konkurentsivõimet ja vähendatakse töötuse määra regioonis.	MKM Eesti välisinvesteeringute ja ekspordi tegevuskavas perioodil 2009-2011 kavandatud tegevused: • Riigimaade võõrandamise lihtsustamine: Tegevuse eesmärgiks on investori jaoks lihtsustada maa omandamise korda. • Tööstusparkide väljaarendamise soodustamine: Tegevuse eesmärgiks on soodustada kohalike omavalitsuste ning erasektori initsiatiivi tööstusparkide väljaarendamisel. Tegevuse raames jätkatakse ka abi andmist tööstusparkide väljaarendamiseks vajalike investeeringute tegemisel läbi piirkondade konkurentsivõime tõstmise programmi. Ettevõtete poolt teostatud infrastruktuuriinvesteeringute toetamiseks leitakse läbi EL struktuurifondide vahendite ümbervaatamise lisavahendeid. • Infrastruktuuri investeeringute toetamine: Tegevuse sisuks on „piirkondade konkurentsivõime tugevdamise toetusprogrammi“ kaudu finantseerida 2010-2011 aastal suure mõjuga investeeringutega kaasneva infrastruktuuri väljaarendamist 100 miljoni krooni (6,4 miljonit eurot) ulatuses.	(2011-2014)
15.	Tagatakse Euroopa Liidu struktuurifondide ja siseriiklike fondide rahastuse oskuslik, süsteemne ning efektiivne kasutamine Ida-Virumaa infrastruktuuri arendamiseks, muutes seeläbi piirkonda atraktiivsemaks investorite jaoks.	MKM;KKM; SIM (regionaal) SIM (regionaal) 2010. aastal olid regionaalvaldkonna meetmete struktuuritoetuse väljamaksed ühe elaniku kohta kõige suuremad just Ida-Virumaal. Taotlejatele on abiks Ida-Viru Ettevõtluskeskus. Meede "Kohalike avalike teenuste arendamine" keskendub kohaliku sotsiaalmajandusliku infrastruktuuri uuendamisele. Perioodiks 2007-2013 on Ida-	(pidev)

	Virumaale arvestatud toetusteks ligikaudu 12,2 miljonit eurot. Kohaliku omavalitsuse investeeringutoetuste kavadesse kuulub 15 projekti, mille osas on võimalik toetust taotleda. Seni on toetusotsus tehtud 12 projekti osas, neist omakorda kolmes on tegevused ka elluviidud. 2011. aasta jooksul on kavas teha viimased toetusotsused. 2010. aastal tehti toetusotsuseid summas ca 5,9 miljonit eurot ning väljamakseid summas ca 4,5 miljonit eurot. Meede "Linnaliste piirkondade arendamine" keskendub linnaalade ruumi arendamisele ja linnaspetsiifiliste probleemide lahendamisele. Ida-Virumaalt toetatakse Narva linna, Kohtla-Järve linna ja Jõhvi valla projekte, mille jaoks on planeeritud indikatiivselt 17,4 miljonit eurot. Linnaliste omavalitsusüksuste investeeringute kavasse kuulub 5 Ida-Viru projekti. 2011. aasta jooksul on kavas mitmete rahuldamisotsuste tegemine ja projektide rakendamine. 2010. aastal tehti toetusotsuseid summas 0,45 miljonit eurot ning väljamakseid summas 0,4 miljonit eurot. Meede "Piirkondade konkurentsivõime tugevdamine" keskendub kohaliku külastus- ja ettevõtluskeskkonna arendamisele. Seni on toetatud 8 Ida-Viru projekti (sh 3 külastuskeskkonnale suunatud projekti ja 5 projekti tööstusalade infrastruktuuri arendamiseks) toetuse kogusummas 10,8 mln €, millest 6,7 mln € eraldati 2010. aastal. Meetme "Üleriigilise tähtsusega kultuuri- ja turismiobjektide väljaarendamine" investeeringute kavasse on ühena seitsmest projektist nimetatud meetme "Kompetentsikeskuste arendamine" raames on toetatud Põlevkivi kompetentsikeskuse arendamist ettevalmistavaid tegevusi. Siseriiklikust regionaalsete investeeringutoetuste andmise programmist (hasartmängumaksu vahenditest) toetati 2010. a kahes voorus kokku 22 objekti Ida-Virumaa objekti, summas 350 tuhat €. KKMi 2010-2011 rakendatavatest meetmetest on Ida-Virumaale suunatud: 1. Jääkreostuse likvideerimine endistel sõjaväe- ja tööstusaladel (SF toetuse maht 19,173 mln EUR); 2. Põlevkivitööstuse nõuetele mittevastavate prügilate (pool-koksimäed) sulgemine ja korrastamine (SF toetuse maht 54,324 mln EUR); 3. Põlevkivienergeetika jäätmeheidlate (tuhaväljade) sulgemine ja	
--	---	--

		tuhaärastussüsteemi uuendamine (SF toetuse maht 31,955 mln EUR). (MKM) Tehnilise infrastruktuuri rahastamine Euroopa Liidu rahalistest vahenditest käib kooskõlas Vabariigi Valitsuse poolt 18. november 2010 (korraldus nr 441) kinnitatud investeeringute kava alusel. Kava on kinnitatud perioodiks 2007-2013.a. Ida-Virumaaga seotud projektidest on kinnitatud Jõhvi liiklussõlme rekonstrueerimine, reisijate turvalisuse tagamine reisirongide tööpiirkonnas, kus projektiga viiakse reisiplatvormid üle eurokõrgusele (puudutab Püssi ja Sonda raudteejaamasid) ning Ida- ja Lääne-Virumaa piirile jääv Maanteeameti regionaalsete maantee de koondprojekti raames rekonstrueeritav Sämi-Sonda-Kiviõli teelõik. Lisaks on kavandatud Vao-Maardu (valmib 2013), Valgejõe-Rõmeda (valmib 2011) teelõikude rekonstrueerimine ja Haljala liiklussõlme ehitus (valmib 2012) mis ei asu küll Ida-Virumaal, ent jäävad Tallinn-Narva maanteele, mistõttu on olulised ka Ida-Virumaa jaoks. Samuti on Ida-Virumaa arengu seisukohalt oluline Tallinn-Tapa raudteelõigu rekonstrueerimine (valmib 2012) ning uute rongide soetamine (eeldatavalt 2014). Varasemalt on Ida-Virumaal Euroopa Liidu rahalistest vahenditest rekonstrueeritud Tallinn-Narva maantee Kukuruse-Jõhvi teelõik (valmis 2010).	
16.	Tagatakse regionaalarengu programmide süsteemne ja efektiivne kasutamine regioonis.	SIM (regionaal) Siseriiklike regionaalarengu programmide raames toimub toetuse taotlemine Ida-Virumaal samadel alustel teiste maakondadega.	(pidev)
17.	Tagatakse Eesti riikliku turismiarengukava 2007–2013 tõhusam rakendamine Ida-Virumaal ning töötatakse välja regiooni-põhised meetmed.	MKM	(pidev)
18.	Tagatakse maakonnas olemasoleva (ka suur-) ettevõtluse toetamist, soodustatakse ettevõtlusega alustamist ning arendatakse välja selleks vajalik infrastruktuur.	MKM	(pidev)
19.	Jätkatakse Ida-Virumaale riigi maadele tööstusparkide rajamist.	MKM	(pidev)
20.	Toetatakse venekeelsete kultuurikollektiivide	KUL	(pidev)

	osavõttu suurematel Eesti kultuuriüritustel ja kultuurikollektiivide esinemist teistes Eesti regioonides.	Aastal 2010 eraldati MTÜ Narva Teatrile „Ilmarine“ Kultuuriministeeriumi programmist „Teatriüritused ja -projektid“ 100 000 EEK (6391 eurot). Samal aastal sai teater „Ilmarine“ Kultuuriministeeriumilt ka tegevustoetuse summas 398 947 EEK (25 497 eurot), aastal 2011 määratakse teatrile tegevustoetuseks 32 276 eurot. Ida-Virumaa teatritest anti tegevustoetust ka MTÜ Teatrile „Tuuleveski“: 2010. aastal sai teater 99 737 EEK (6374 eurot) ning 2011. aastal 6455 eurot. Mitmed programmid on suunatud nende tegevuste toetamisele, milleks mujalt raha saamine on raskendatud. Nii toetavad mitmed programmid kultuuriparemi vahendamist maakondades (nt programm „Teater maale“), parandades kultuuri osasaamise võimalusi. 1. jaanuarist 2005 rakendunud programmi „Teater maale“ eesmärk on parandada professionaalse teatrikunsti kättesaadavust Eesti maaregioonide elanikkonnale. 2010. aastal eraldati programmist „Teater maale“ 300 000 EEK (19 174 eurot) professionaalsete teatrietenduste toetamisele Ida-Virumaal; see summa jääb samaks ka aastal 2011.	
21.	Luuakse täiendavad võimalused eesti -ja venekeelsete kultuurikollektiivide ühisüritusteks, soodustatakse suhtlust kodanikuühenduste tasandil.	KUL Ministeeriumi valitsemisalas tegutseval Rahvakultuuri Koolitus- ja Arenduskeskusel on tõhus rahvakultuurispetsialistide üle-Eestiline võrgustik, mis aitab kaasa kultuuripoliitika kujundamise ja elluviimise protsessile maakondlikul ja üleriigilisel tasandil ning kelle esindaja töötab Ida-Viru Maavalitsuse juures. 2010. a toetati Rahvakultuuri Keskuse kaudu rahvakultuuri ürituste läbiviimist Ida-Virumaal summas 99 000 EEK (6327 eurot). Kultuuriministeeriumi 2010. a programmi „Rahvusvähemuste ja väliseestlaste kultuuriühingud“ kaudu toetati Eestis tegutsevaid mittetulundusühinguid, sihtasutusi, kohalikke omavalitsusi ja füüsilisest isikust ettevõtjaid. Ida-Virumaa rahvusvähemuste seltsidele ning Jõhvi ja Sillamäe omavalitsustele eraldati toetused summas 8884 eurot. 2011. aasta programmi kogueelarve on 106 253 eurot. Programmi eesmärk on toetada rahvakultuuriseltside ja kunstikollektiivide kultuuri-, harrastus- ja haridusala tegevuse kaudu etniliste vähemuste keele ja kultuuri säilimist. Aastal 2010 sai Ida-Virumaal tegutsev rahvusvähemuste katusorganisatsioon Ida-Virumaa Integratsioonikeskus baasrahastuse summas 342 200 EEK (21 871 eurot).	(pidev)

22.	Toetatakse Eesti kultuuri- ja ajalooga seotud tähtpäevade teadvustamist ning tähistamist Ida-Virumaal, samuti vene emakeelega laulukooride ja tantsurühmade juhendajate koolitust.	KUL	(pidev)
23.	Jätkatakse kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste renoveerimist.	KUL Kultuuriministeeriumi suurematest 2010. a investeeringutest Ida-Virumaal võib esile tuua Narva Aleksandri kirikuning Narva Sõudebaasi renoveerimise. Ülekaalukalt üheks kõige efektiivsemaks integratsiooni toetavaks kultuurialaseks teguriks Ida-Virumaal on Jõhvi Kontserdimaja tegevus. Alates 2005. aastast eraldab Kultuuriministeerium vahendeid Jõhvi Kontserdimaja kasutusvalduse tasu maksmiseks. Aastal 2010 eraldati selleks otstarbeks 11 059 500 EEK (706 831 eurot); 2011. aastal moodustas see summa 722 947 eurot. Kultuuriobjektide ja vaatamisväärsuste renoveerimise kontekstis on Kaitsemínisteerium käivitunud Narva Garnisoni kalmistu ning sellel paiknevate objektide restaureerimise ja uuendamise projekt.	(pidev)
24.	Toetatakse Eesti mastaabis oluliste kultuuri- ja spordiürituste toimumist Ida-Virumaal.	KUL	(pidev)
25.	Toetatakse sporditegevuse ja liikumisharrastuse arendamist ja tingimuste loomist Ida-Viru regioonis.	KUL Kultuuriministeerium eraldas 2010.a harrastusspordi toetuseks Ida-Virumaal 565 270 EEK (36 127 eurot). 2011. aastal kulutatakse maakonna harrastusspordi toetustele 35 877 eurot. 2010. aastal sai Ida-Virumaa Spordiliit Kultuuriministeeriumilt 300 000 EEK (19 174 eurot); 2011. aastal eraldatakse liidu tegevustoetusteks 19 174 eurot. Lisaks sellele rahastab Kultuuriministeerium algklasside õpilaste kohustusliku ujumise algõpetuse läbiviimist. 2010. aastal rahastati ujumise algõpetuse läbiviimist Ida-Virumaal summas 470 200 EEK (30 051 eurot); 2011. aastal eraldatakse selleks 28 888 eurot.	(pidev)
26.	Ida-Viru Maavalitsus töötab välja Ida-Virumaa kultuurivaldkonna arengukava koostöös Ida-Virumaa Omavalitsuste Liiduga.	KUL Et väärtustada Virumaa põliselanike identiteeti ja vaimset kultuuripärandit, loob Kultuuriministeerium Virumaa pärimuskultuuriprogrammi 2011-2014. Selle abil	(2012)

		soovitakse kaasa aidata Virumaa kultuuripärandi säilimisele, taastumisele ning arengule, kohalikus kultuuris osalejate ringi laiendamisele ning eriti noorte sidumisele esivanemate keele ja kultuuripärandiga.	
27.	Muudetakse omavalitsuste rahastamise korda eesmärgiga vähendada omavalitsuste tulubaasi sõltuvust ressursitasudest.	RM; KKM; SIM (regionaal) KKM ja SIM(regionaal) on andnud nõusoleku omavalitsuste rahastamise korra muutmiseks ressursitasude osas. Antud teema sõltub tasandusfondi võimalustest ja nõuab laiemat arutelu RaMi juhtimisel.	(2012)
28.	Vaadatakse üle ja kaasajastatakse „Põlevkivi kasutamise riiklik arengukava 2008–2015“ ning tagatakse selle rakendusplaanis kirjeldatud meetmete rahastamist.	MKM; KKM Keskkonnaministeeriumis valmisid 2010. a järgmised uuringud: 1) „Eesti põlevkivimaardla põhjaveevarule hinnangu andmine“; 2) rakendusuuring kaevandamistundlikkuse kategooriate määratlemiseks ja lähtudes kaevandamistundlikkusest põlevkivimaardla kasutamiseks; 3) uuring „Põlevkivikasutuse jätkusuutlikkuse tagamiseks põlevkivi kasutamissuundade määramine ja varu hindamine uute kriteeriumite alusel“; 4) Koordineeriti põlevkivi kasutamise riikliku arengukava rakendusplaanis olevaid meetmeid 2011. a on kavas järgmised tegevused: 1) rakendusuuringute tellimine kaevandamistundlikkuse kategooriate määratlemiseks ja lähtudes kaevandamistundlikkusest põlevkivimaardla kasutamiseks; 2) rakendusuuringute tellimine järgmise põlevkivi kasutamise arengukava alates 2016. aastast koostamiseks; 3) põlevkivikaevanduste alal elanikele ja omavalitsustele tekitatud kahjude kompenseerimisviiside väljatöötamine (raha taotletakse KIKilt, töö valmib 2012. a.); 4) aruande koostamine „Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2008–2015“ rakendusplaani 2009–2012 elluviimisest 2010 aastal. Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium jätkab koostööd Keskkonnaministeeriumiga „Põlevkivi kasutamise riikliku arengukava 2008–2015“ kaasajastamisel. Majandus-ja Kommunikatsiooniministeerium osaleb põlevkivi kaevandamisega seotud ettevõtjate ja ministeeriumite vahelistel läbirääkimistel ning aitab oma tegevusega kaasa regioonis põlevkivi kaevandamise tulemusena	(pidev)

		kodukoha kaotanud elanikele elukeskkonna hüvitamise meetme väljatöötamisele, eesmärgiga tagada inimesele elukoht samas regioonis.	
29.	Töötatakse välja regioonis põlevkivi kaevandamise tulemusena kodukoha kaotanutele elukeskkonna hüvitamise meede eesmärgiga hoida inimest regioonis.	KKM; MKM; SIM (regionaal); RM Keskkonnaministeerium kavandas alustada põlevkivikaevanduste alal elanikele ja omavalitsustele tekitatud kahjude kompenseerimisviiside väljatöötamist ja rakendamist juba 2009. aastal, kuid majandusolukorrast tingitud eelarve vähendamisega nii 2009, kui ka 2010 lükkusid tegevused 2011 aastasse.	(2012)
30.	Jätkatakse regiooni veemajanduse infrastruktuuri arendamist Euroopa Liidu rahastamisperioodi struktuurivahenditest.	KKM Ida-Virumaa veemajanduse infrastruktuuri arendamist jätkatakse järgmistes omavalitsustes: 1) Kohtla-Järve piirkonna ühisveevarustuse rekonstrueerimise projekt ÜF toetus 30 724 621 EUR. 2) Narva veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimise projekt (AS Narva Vesi) ÜF toetus 28 586 176 EUR. 3) Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine.	(pidev)
31.	Jätkatakse jääkreostuse likvideerimist endistel sõjaväe- ja tööstusaladel.	KKM Keskkonnaministeerium on välja töötanud meetme, millega likvideeritakse jääkreostust endistel sõjaväe- ja tööstusaladel ning meetme raames tehakse investeeringud esmalt kümnel riigi või KOV maal asuval endistel sõjaväe- ja tööstusaladel. Objektide hulka on arvatud ka Ahtme mnt 86 ABT ja Narva ABT. Objektidel likvideeritakse pinnasereostus sh maasisestes rajatistes või mahutites paiknevad ja lahtised ohtlikud õlisaaduste jäägid.	(pidev)
32.	Korrastatakse nõuetele mittevastavate põlevkivitööstuste jäätmehoidlad.	KKM Suletakse Kohtla-Järve ja Kiviõli põlevkivitööstuse ohtlike jäätmete keskkonnanõuetele mittevastav prügilä. EL Ühtekuuluvusfondi meetmest finantseeritakse „Põlevkivienergeetika jäätmehoidlate sulgemine ja tuhaärastussüsteemi uuendamine“, kogu meetme maht 319 558 eurot (500 miljonit krooni).	(pidev)
33.	Võetakse kasutusele taastuvenergiaallikate laialdasem kasutamine energia tootmiseks.	MKM Taastuvenergiaallikate laialdasema kasutamise osas energia tootmises on 2010 aastaks võetud 5,1% eesmärgid ületatud kahekordselt. Esialgsete arvestuste kohaselt	(pidev)

		on taastuenergiaallikate osakaal elektrienergia tootmises 2010 aastal hinnanguliselt 10,2%. Lisaks võeti 2010. A novembris vastu „Taastuenergia tegevuskava aastani 2020“ millega seatakse eesmärgiks suurendada aastaks 2020 taastuvate energiaallikate osakaalu energiatarbimises 20%-ni ning biokütuste osakaalu transpordikütustes 10%-ni. Lisaks on antud tegevuskava eesmärgiks aastaks 2020 energiatarbimise vähendamine 20% võrra.	
34.	Koordineeritakse vajadusel TÜ ja tervishoiukõrgkoolide ning Ida-Viru maavalitsuse ja tervishoiuasutuste koostööd tervishoiutöötajate värbamisel Ida-Viru maakonda.	SM	(pidev)
35.	Tagatakse sihtotstarbelised riigieelarvelised vahendid Ida-Viru Keskhaigla Puru korpuse II etapi väljaehitamise lõpule viimiseks.	SM	(2012)
36.	Arendatakse ravi- ja rehabilitatsiooniteenuseid sõltuvushäiretega inimestele ning suurendatakse pakutavate teenuste mahtu.	SM Sotsiaalministeerium arendab ravi- ja rehabilitatsiooniteenuseid sõltuvushäiretega inimestele ning suurendab pakutavate teenuste mahtu. „Narkomaania ennetamise riiklik strateegia aastani 2012“ peab neid tegevusi oluliseks ning nimetatud teenuseid on Ida-Viru maakonnas arendatud ja arendatakse järgnevatel aastatel jätkusuutlikult. Teenuste kvaliteeti hinnatakse ja parendatakse nii, et teenused on kõigile abivajajatele kättesaadavad. Sotsiaalministeeriumi eelarvest eraldatakse igal aastal Tervise Arengu Instituudile rahalised vahendid selleks, et eelnimetatud teenuseid arendada ja teenusemahte vastavalt vajadusele suurendada. Rahvatervise valdkonnas jätkatakse 2011. aastal Ida-Viru maakonnas riskirühmadele kahjude vähendamise teenuste pakkumist ja arendamist. Süstivatele narkomaanidele tagatakse süstlavahetusteenused ning pakutakse metadoonasendusravi. Pakutakse ka nõustamise ja juhtumikorralduse teenust. Sotsiaalministeeriumi eelarvest eraldatakse igal aastal Tervise Arengu Instituudile rahalised vahendid teenuste arendamiseks ja teenusemahtude suurendamiseks vastavalt vajadusele. Vajadusel tagatakse HIV-positiivsetele inimestele ARV ravi, mis on kõigile tasuta.	(pidev)

37.	Toetatakse Ida-Viru maavalitsuse ja kohalike omavalitsuste võimekust tervise edendamisel ning paikkonna tervise seisundi hindamisel.	SM 2010. aastal toetati meetme „Tervislike valikute ja eluviiside soodustamine“ avatud taotlusvooru raames kohalikke tervise edendusprojekte. Sarnane avatud taotlusvoor toimub ka 2011. aastal. Eesti Reumaliit on planeerinud korraldada 2011. aastal Ida-Virumaal luu- ja liigesehaiguste teabe- ja koolituspäevad ning diabeedialased teabepäevad, mida rahastatakse Sotsiaalministeeriumi ESF programmi „Tervislike valikuid toetavad meetmed 2010–2013“ vahenditest.	(pidev)
38.	Toetatakse tervist edendava töökoha võrgustiku tööd ning arendatakse töötavise ja tööohutusalast teadlikkust Ida-Virumaal.	SM Tervise Arengu Instituut korraldab Ida-Virumaal teabepäevi laiendamaks tervist edendavate töökohtade võrgustikku Ida-Virumaale ning pakub ettevõtetele ja asutustele töökoha terviseedenduse koolitusi. Neid tegevusi rahastatakse ESF programmi „Tervislike valikuid toetavad meetmed 2010–2013“ vahenditest.	(pidev)
39.	Soositakse kohtunike ametikohtade täitmist Ida-Viru Maakohtu ametikohtade täitmise ning kohtunike roteerumise kaudu.	JM Viru Maakohtu osas seatud eesmärgi - mitte jätta täitmata ühtki kohtunikukohta - jälgitakse pidevalt.	(pidev)
40.	Tõhustatakse kohtusüsteemi sisesid organisatorseid meetmeid (aruandlus, vanade või seisvate kohtuasjade monitooring, järelevalve jms).	JM Kohtute sh Ida-Viru Maakohtu ja Tartu Halduskohtu (mille alla kuulub Jõhvi kohtumaja) esimehed teevad kaks korda aastas kohtute haldamise nõukoja ees ettekande õigusemõistmise korra kohase toimimise kohta enda juhitud kohtus, muuhulgas antakse aru kohtuasjade jäägi muutusest ja selle põhjustest. Justiitsministeerium töötab välja nii uut kohtute infosüsteemi kui ka õiguskaitse valdkonna statistika keskkonda (SF rahastatud), mis hõlbustab tulevikus kohtuasjade monitooringut ja kohtute järelevalvet veelgi.	(pidev)
41.	Tõhustatakse õiguskorra tagamist Ida-Virumaal, sealhulgas tagatakse süsteemne õiguskaitseametnike (politseinikud, prokurörid, kohtuametnikud) roteerumine piirkonda.	JM; SIM 2010. aastal roteerusid kaks kõrget prokuratuuri ametnikku Riigiprokuratuurist Viru ringkonnaprokuratuuri Kohtla-Järvele.	(pidev)
42.	Rakendatakse soodustavad meetmed kvalifitseeritud ja riigikeelt valdavate	JM Advokatuuri juurde plaanitakse luua sihtkapital, mille kaudu motiveeritakse	(pidev)

	õigusteenuste osutajate tekkimiseks Ida-Virumaale.	õigusteadust õppivaid magistriõppe üliõpilasi tööle asuma Ida-Viru piirkonda. Sihtkapitali mahtu ja ulatust analüüsitakse 2011. aasta jooksul, stipendiumifondi rahastamiseks planeeritakse vahendid 2012. aasta eelarvesse. 2. Advokatuur analüüsib 2011. aastal, kas koefitsientide kehtestamine Narvas õigusteenuse osutajatele loob lisaväärtust ning kas koefitsientide kehtestamisega on võimalik kvalifitseeritud õigusteenuse osutajate nappust Narvas leevendada. Samuti analüüsitakse, kui suures ulatuses peaks õigusabi osutamiseks riigi poolset eraldist suurendama, et koefitsientide sisseviimine oleks realiseeritav. 3. 2011 – 2012. aastal analüüsitakse, kuidas ja millal oleks õige aeg rakendada piirangut ja lubada isikute esindamine kohtus ainult advokatuuri liikmetel. 4. Advokatuur kaalub 2011. aasta alguses eesti keelt emakeelena mittevõlvaldavate advokaatide eesti keele koolitusest osavõtu eest täiendusõppe punktide arvestamist.	
43.	Seatakse sisse Ida-Viru ametnikkonna ning tervishoiutöötajate ja õpetajate töö tasustamist motiveeriv lisakoeffitsiendi süsteem.	JM; SIM; KUL; SM; HTM Advokatuur analüüsib koefitsientide sisseviimist advokaatidele. 2011. aasta jooksul tehakse vastavad arvutused ja taotlus 2012. aasta riigieelarvest raha eraldamiseks. SIM 2011 aasta eelarve ei võimalda koefitsiendiga töötasustamist. SIM on ette välja töötamas 2012. a eelarve kujundamiseks vastavad põhimõtted. HTM Sihtotstarbeliselt on HTM toetanud Narva Eesti Gümnaasiumi õpetajate lisatasusid 30% ulatuses. 2010. aastal oli vastav väljamakstud summa 1 184 684 EEKi (75718.- euri), 2011. aasta samasisuline eraldise kasutamise leping on hetkel ministeeriumisisel menetlusel, vastav summa on sel aastal 69 781 EURi. Käesoleval aastal on plaanis, lisaks Narva Eesti Gümnaasiumi õpetajatele lisatasude maksmisele, toetada samal põhimõttel teisigi Ida-Viru eesti õppekeelega koole, mis asuvad piirkonnas, kus eesti rahvusest elanikkonna osakaal kogu elanikkonnast on väike. Selleks on kokku Haridusliku lõimumise eelarvereval planeeritud 255 646 eurot.	(2011)
44.	Seatakse sisse stipendiumite süsteem Ida-Virumaalt pärit silmapaistvatele õpilastele, saamaks kõrgharidus avalik-õiguslikes Eesti kõrgkoolides.	JM; SIM; KUL; SM JM 2011. aastal on kavas luua advokatuuri juurde sihtkapital, mille kaudu makstakse stipendiumi neile noortele, kes asuvad pärast Eesti avalik-õigusliku ülikooli	(2011)

		lõpetamist tööle Ida-Virumaale. SIM Sisekaitseakadeemia stipendium seatakse sisse 2011 aastal.	
45.	Luuakse võimalus Ida-Virumaa ametnikkonnale stažeerimiseks mujal Eesti piirkondades asuvates ametiasutustes.	JM; SIM; KUL; SM Siseministeeriumi haldusala ametnike stažeerimine toimub.	(2011)
46.	Justiitsministeeriumi valitsemisala kohtulike registrite ümberpaigutamine Ida-Virumaale.	JM	(2014)
47.	Luuakse ühtne Eesti Rahvusringhäälingu venekeelne infoportaal rus.err.ee, mis koondab kõiki avalik-õigusliku rahvusringhäälingu seniseid venekeelseid teemaportale.	KUL 2010. aasta teisel poolel käivitusid ERR-i venekeelne infoportaal rus.err.ee, inglisekeelne portaal news.err.ee ja kodakondsuse temaatikat käsitlev portaal kodanik.err.ee. Eesti Rahvusringhääling käivitas Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse „Meie Inimesed“ toel 2010. aasta augustis venekeelse infoportaali rus.err.ee eesmärgiga kaasata uute meediatoodete abil ERR-i venekeelsesse meediaruumi senisest enam Eestis elavat venekeelset elanikkonda. Projekti raames on palgatud erikorrespondent Ida-Virumaal, käivitatud ETV2 ja Raadio4 venekeelsete saadete refereerimine, loodud Vene kultuurisündmuste kalender ning kultuuri- ja meelelahutusuudiste rubriik. Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse programmi Meie Inimesed poolt eraldati 2010. aastal venekeelse infoportaali rus.err.ee tootmiseks täiendavalt 1 miljon krooni (63 912 eurot) Ida-Virumaa teleuudised valmivad Jõhvist. Narva stuudio toodang on seotud peamiselt kohalike raadiosaadetega, mõnevõrra ka Raadio4 ja venekeelsete raadiouudistega. Aastal 2010 toetas Kultuuriministeerium Raadio4 saatesarja „Rootsi aeg“ 150 000 EEK (9587 eurot). Saade on pühendatud Narva arengule Rootsi valitsemisajal (1581-1704). Raadio 4 on endiselt kõige populaarsem raadioprogramm venekeelse elanikkonna seas. Selle peamine ülesanne on olla usaldusväärseim raadiokanal Eestis elavatele vähemusrühvustele, soodustades nende integreerumist Eesti ühiskonda. Lisaks venekeelsetele saadetele jätkab Raadio 4 suvehooaja alguseni 2010. a. sügisel käivitatud projekti, valmistades saateid ka poola, aserbaidžani, gruusia ja tšuvaši	(2011)

		keeles. Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondist ning Kultuuriministeeriumi vahenditest rahastati Raadio4 saatesarju: Eesti Rahvusringhäälingu projekti „Ühine kodu“, 5 diskussioonisaadet saatesarjast „Ühiskondlik leping“ (“Общественный договор”), 10-osalist saatesarja „Kõik piknikule“ („Все на пикник!“), milles tutvustatakse kuulajatele mõisakultuuri – Eestimaa mõisaid ning nendega seotud ajaloolisi isikuid. Sama projektikonkursi raames toetatakse venekeelseid telesaateid („Kolmnurk“, „Tralli-Valli“, „Köök-rahvaste paabel“).	
48.	Jätkatakse ETV2 venekeelse programmi laiendamist.	KUL	(pidev)
49.	Suurendatakse ETV-s venekeelsete subtiitritega saadete arvu.	KUL	(pidev)
50.	Tagatakse olemasolevate Ida-Virumaal levivate ning vaadatavate- kuulatavate jaamade aktiivsem kasutamine Eesti inforuumi põhise teabe edastamiseks.	KUL	(pidev)
51.	Soodustatakse koostööd eesti- ja venekeelsete ajakirjanike vahel, samuti Eestis toimuvate kultuurisündmuste, telesaadete kajastamist maakonna meediakanalites.	KUL	(pidev)
52.	Tagatakse Eesti inforuumi kättesaadavuse parandamiseks ja teadlikkuse tõstmiseks ametkondliku info aktiivsemat ja kvaliteetsemat kanaliseerimist läbi audiovisuaalse, trüki-ja elektroonilise meedia.	Kõik ministeeriumid	(pidev)
53.	Toetatakse ja motiveeritakse Ida-Virumaale kodanikuühenduste tekkimist, sh tugevdades nõustamisstruktuuri, mille kaudu nõustatakse ja koolitatakse kodanikuühendusi sh ühenduste tegevuse paremaks teostamiseks ja jätkusuutlikkuse tõstmiseks.	SIM (regionaal); MKM Mittetulundusühenduste maakondlike tugistruktuuride toetamise programmist nõustati 2010 a. Ida-Viru Ettevõtluskeskuses maakonna ühendusi nii eesti kui ka vene keeles kogu aasta vältel. 2010 a. korraldati kodanikuühendustele 5 koolitust, neist 2 venekeelset. Samuti viidi läbi 5 infopäeva erinevate programmide toetusmeetmete tutvustamiseks kodanikuühendustele. 2011 a. jätkatakse nõustamist ja koolitusi samas mahus.	(pidev)

		MKM Mitmeid kodanikuühiskonna seotud tegevusi (sh regionaalsel tasandil-maakondlikud arenduskeskused) teeb Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus (EAS). Maakondlikud arenduskeskused pakuvad tasuta nõustamisteenust mittetulundusühingutele ja sihtasutustele; mittetulundusühenduste mentorprogramm toetab MTÜde tegevusvõimekuse kasvu ja tugevdab MTÜde suhtlusvõrgustikku; mittetulundusühenduse baaskoolitus alustavale ühendusele annab ülevaate peamisest, et oma ühenduse igapäevaelu hästi sisse seada, maakondlike arenduskeskuste poolt mittetulundusühendustele korraldatavad koolitused ja õppereisid toetavad ühendusi igapäevase tegevuse arendamisel; Mittetulundusühenduste juhtide arenguprogramm pakub vähemalt üheaastase juhtimiskogemusega ühenduste juhtidele mitmekülgset koolitust võimekuse tõstmiseks.	
54.	Kodanikuühiskonna arendamisel Ida-Virumaal arvestatakse regionaalseid aspekte, sh keelelisi.	SIM (regional); MKM SIM (regional) Ida-Viru Ettevõtluskeskuses nõustatakse kodanikeühendusi vastavalt vajadusele nii eesti kui ka vene keeles. Koduleht ja infomaterjalid on olemas mõlemas keeles. Korraldatakse venekeelseid koolitusi ja eestikeelseid koolitusi venekeelse tõlkega.	(pidev)
55.	Tagatakse ühine kodanikuühiskonna arendamise inforuum Ida-Virumaal, sh võttes arvesse keelelisi aspekte.	KUL;SIM (regional)	(pidev)
56.	Tagatakse kodanikeühenduste riiklike tegevustoetuste ning projektirahastamise korraldatud ja sidustatud süsteem.	SIM (regional); MKM SIM (regional) Kodanikeühendustel on võimalik toetust taotleda projektide elluviimiseks enamikust regionaalarengu meetmetest ja programmidest (nii siseriiklikest kui välisvahenditest rahastatavad).	(pidev)
57.	Toetatakse vabatahtliku tegevuse arendamist Ida-Virumaal.	SIM (regional); MKM; KUL; HTM	(pidev)
58.	Justiitshaldusajade menetlemise keskuse loomine Ida - Virumaale	JM Vanglas kinni peetavate isikute poolt halduskohtule esitatavate kaebuste lahendamise koostamine Ida-Virumaale aitab luua sinna piirkonda juurde kõrgkvalifitseeritud töökohti (nt kohtunikud, kohtujuristid) ning tähtsustab piirkonna kohtuasutuste	2014

		osatähtsust õigusmõistmisel. Justiitshaldusajade koondamine aitab kaasa kohtusisese spetsialiseerumisega saavutatavale õigusmõistmise kvaliteedi tõusule ning täiendavale menetlusökonomikale, mis muudab õigusmõistmist kuluefektiivsemaks. Justiitsministeerium on koostanud analüüsi kinnipeetavate vaidluste koondamise kohta Tartu Halduskohtu Jõhvi kohtumajja, mille alusel valmistatakse 2011. a ette vajalikud õigusaktide eelnõud. Eelnõude kohaselt jäetakse organisatoorse muudatuste ettevalmistamiseks ja toetamiseks kuni 2 aastane rakendusperiood.	
59.	Sillamäe prügila sulgemine Ida-Virumaal	KKM SA Keskonnainvesteeringute Keskus (KIK) on 2010 suvel teinud rahastusotsuse projektile „Sillamäe prügila sulgemine“, meede „Nõuetele mittevastavate tavajäätmeprügilate sulgemine“, kogu meetme maht 40 264 338 eurot (630 miljonit krooni). Projekti toetatakse EL Ühtekuuluvusfondist summas 769 896 eurot.	
60.	Jõhvi Politsei – ja Päästehoone rajamine Ida-Virumaale	SM Jõhvi rajatakse kaasaegne Politsei - ja Päästehoone.	2011
61.	Narva Politsei – Päästehoone rajamine Ida-Virumaale	SM Narva rajatakse kaasaegne Politsei – ja Päästehoone.	2012
62.	Rahandusministeeriumi valitsemisalas algatatud ja ellu viidamas riiklikud tegevused, mis leiavad rakendamist ka Ida-Virumaal.	RM Vabariigi Valitsuse 28. detsembri 2010. a korraldusega nr 500 kinnitatud Rahandusministeeriumi tegevuskava tegevusvaldkonna „Maksu- ja tollipoliitika“ meetme „Klientide õiguskuulekuse suurendamine ja õiguskuuleka kliendi halduskoormuse vähendamine“ olulisimad Ida-Virumaal puudutavad tegevused on Eesti-Vene piiriületusprobleemidele lahenduste leidmiseks koostöö tegemine riigisiselt, Euroopa Liidu ja Venemaa Föderatsiooniga kahepoolset tasandil ning tollikontrolli tehnilise taseme tõstmine. Maksu- ja Tolliamet pakub oma Ida-Virumaal asuvates teenindusbüroodes venekeelset teenindust, teeninduskeskkond e-maksuamet/e-toll on juba mitu aastat kättesaadav venekeelsena ning füüsilise isiku tuludeklaratsiooni on võimalik täita ka vene keeles. Maksu- ja Tolliametil on olemas internetis kodulehel olulisemad teemad vene keeles. 2011. aasta alguses avatakse 2010. aasta tulude deklareerimise venekeelne teemaveeb. Samuti jätkab Maksu- ja Tolliamet koolinoorte loengusarja koolides (sh venekeelsetes haridusasutustes), kus selgitatakse maksude tasumise	pidev

		vajalikkust ning tutvustatakse maksuhalduri tegevust. Professionaalse ametnikkonna kujundamiseks viidi 2010. aastal avaliku teenistuse arendamise keskse koolitusprogrammi raames Ida-Virumaal, nagu ka teistes piirkondades, läbi kohaliku omavalitsuse üksuste vahelise koostöö koolitused teemal „Kohaliku omavalitsuse üksuse haldusvõimekuse tõstmine läbi omavalitsusüksuste koostöö” ning mitte-eestlastele suunatud koolitused „Eesti keel ametikeelena”. Keelekursused jätkuvad 2011. aastal, teiste võimalike koolituste toimumise osas käivad läbirääkimised Siseministeeriumiga. Märkimisväärne osa CO² kvoodimüügi tulust läheb Ida-Virumaa hariduse, sotsiaalvaldkonna ja avaliku sektori hoonete energiatõhususe suurendamiseks. Võrreldes teiste maakondadega saab Ida-Virumaast kvoodimüügi tulust laekuvaid vahendeid rohkem vaid Harjumaa.	
63.	Ettevõtlik Kool	MKM Tegemist on haridusliku programmiga Ida-Virumaal, mis on kavandatud ettevõtlikkuse integreerimisele koolisüsteemi, muutes koolid enam õppimissõbralikumaks keskkonnaks, kus toimub õpetaja rolli muutus juhendajaks ning lapsed omavad suuremat õigust otsuseid teha, samuti ka vastutada. Ettevõtlikkus ei ole ainekeskne vaid on läbiva teemana sees kõikides õppeainetes. Ettevõtlikkusega üritatakse muuta tervet kogukonda. Kaasata kohalike ettevõtjaid, lapsevanemaid, omavalitsust – üritatakse panna kõiki märkama, et ettevõtlikkus on meie lastele asendamatu pädevus. 2010. aastal sõlmisid EAS ja Ida-Viru Ettevõtluskeskus lepingu kolmeks aastaks kogumahu 1 500 000 eesti krooni (96 000.- euri). Lepingu sisuks on koostöö arendamine koostööpartneritega (ettevõtted jt), edulugude tutvustamine koolides, uute kontaktide otsimine, kogemuste vahetamine ja töötubade korraldamine. Lepingu lõpptähtajaks on detsember 2012.	Kuni 2012
64.	SA Ida-Virumaa Tööstusalade arendus	MKM 2010 aastal on sihtasutus koostanud Narvas, Kohtla-Järvel, Jõhvis ja Kiviõlis ca 64 hektari ulatuses detailplaneeringuid, eesmärgiga alustada 2011 aastal tööstusalade välja arendamist. Peale detailplaneeringute jõustumist alustatakse Narva linnas asuvate maa-alade infrastruktuuri investeeringutega kogumahu 35 miljonit krooni (2,3 milj euri). Lisaks on kavandatud Ida-Viru regiooni tööstuspiirkondi tutvustavad	

		turundusüritused Soomes, Rootsis, Venemaal ja Saksamaal.	
65.	Lõimumiskavas toodud tegevuses, mis on seotud Ida-Virumaaga	KUL Eesti lõimumiskava raames läbiviidud ja kavandatud tegevused haakuvad Ida-Virumaa suunaliste tegevustega. Aasta-aastalt esitatakse Ida-Virumaalt üha enam projekte, mida toetatakse Integratsiooni ja Migratsiooni SA Meie Inimesed kaudu. Valdkondlike tegevuste elluviimisi rahastatakse Kultuuriministeeriumi ning Haridus- ja Teadusministeeriumi kaudu riigieelarvest ning Euroopa Liidu fondidest - Euroopa Sotsiaalfondist ja Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondist. Mahukatest tegevustest võiks esile tõsta Euroopa Sotsiaalfondi programmi „Keeleõppe arendamine 2007-2010“, mille raames korraldati aastatel 2009-2010 eesti keele õpet 57-s avaliku sektori asutuses kokku enam kui 1300-le Ida-Virumaalt pärit mitte-eesti emakeelega avaliku sektori töötajale. Keeleõpet said näiteks haridustöötajad, politseinikud, raamatukogutöötajad, aga ka muude valdkondade töötajad. Sama programmi raames viidi Ida-Virumaal läbi eesti keele omandamisele suunatud tööjõuvahetusi, korraldati kutseõppeasutuste praktikaprogrammid eestikeelses töökeskkonnas, toetati eesti keelest erineva emakeelega õppurite eesti keele omandamist ühistevõtte kaudu eesti emakeelega noortega mitteformaalses keskkonnas. 10. jaanuaril 2011. aastal kinnitas haridus- ja teadusminister oma käskkirjaga Euroopa Sotsiaalfondist rahastatava programmi „Keeleõppe arendamine 2011-2013“ ning määras programmi elluvijaks Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutuse Meie Inimesed. 2010. a novembris esitati Euroopa Komisjonile Euroopa Kolmandate Riikide Kodanike Integreerimise Fondi (EIF) 2011. aasta programm. 2011. aastal kavandatakse korraldada fondi alt 5 konkurssi neljas valdkonnas: tasuta keele- ja kodakondsuskoolitused täiskasvanud kolmandate riikide kodanikele, kolmandate riikide kodanike integratsiooni toetavad tegevused, noorte Eesti kodanike ja kolmandate riikide kodanike ühise info ja kultuuriruumi toetavad tegevused ning Eesti kodanike ja kolmandate riikide kodanike ühise meedia- ja infovälja tekkimist toetavad tegevused.	Pidev
66.	Erivajadustega inimeste ja nende pereliikmete toetamine Ida-Virumaal	SM Sotsiaalministeerium korraldab Ida-Virumaal erivajadustega inimestele ja nende	

		pereliikmetele nõustamiskeskusi Euroopa Sotsiaalfondist finantseeritava raamprogrammi „Töölesaamist toetavad hoolekandemeetmed 2010–2013” abil. Nõustamiskeskused edendavad Ida-Virumaal sotsiaalteenuste kvaliteedi parandamist ja kättesaadavuse suurendamist. Programmi üheks tegevuseks on erivajadustega inimestele ja nende peredele nõustamisteenuse pakkumine ja arendamine. Eesmärk on pakkuda kvaliteetset ja kättesaadavat toimetulekualast nõustamisteenust, et toetada erivajadustega inimeste ja nende pereliikmete tööhõive suurendamist ning igapäevaeluga toimetulekut. Aastatel 2010–2011 on Ida-Virumaal, täpsemalt maakonnakeskuses Jõhvis, nõustamiskeskuse ülesanne nõustada ja pakkuda igakülgselt teavet erivajadustega inimestele ja nende peredele. Sihtgrupiks on väheste toimetulekuoskuste ja sotsiaalprobleemidega tööelised ning puudega ja töötud inimesed. Pakutavateks teenusteks on sotsiaalnõustamine, psühholoogiline nõustamine, perenõustamine, võlanõustamine.	
67.	Asendushooldus Ida-Virumaal	SM Asendushoolduse valdkonnas otsustati 2010. aastal Narva lastekodu reorganiseerimine peremajadeks. Esialgsest Euroopa Regionaalarengu Fondi teise alasuuna „Riiklike hoolekandeesutuste reorganiseerimine“ rakendamise investimiskavast välja jäänud Narva lastekodu reorganiseerimiseks sõlmitakse kokkulepped 2011. aasta alguses. Kohtla-Järvel on ligikaudu pool Ida-Virumaa asenduskodudes olevatest lastest. 2010. aastal alustati läbirääkimisi asendushooldusel olevate laste elamistingimuste parandamiseks võimaluste otsimiseks Kohtla-Järvel.	

Koostajad:

Kaur Kaasik-Aaslav, Siseministeeriumi kohaliku omavalitsuse ja regionaalhalduse osakonna nõunik, tel: 612 5136, kaur.kaasik-aaslav@siseministeerium.ee;

Olivia Taluste, Siseministeeriumi regionaalarengu osakonna õigusnõunik, tel: 612 5051;

Jan Trei, siseministri nõunik, töösuhe Siseministeeriumiga lõppenud.